Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2026. június 19., péntek
LXXVIII. évfolyam
132. (22292.) sz.
Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

KÖZÉLETI NAPILAP

A vasúti hálózat nagyon megérett a felújításra

Újabb lépések a metropoliszvonat projektjében

Fotó: Nagy Tibor

Marosvásárhely önkormányzata hétfői ülésén elfogadta a Maros metropoliszövezeti vasút uniós projekt megvalósításához szükséges dokumentációkat és pénzügyi kötelezettségvállalásokat. A projekt célja a Szászrégen–Marosvásárhely–Marosludas közötti helyiérdekű 74 kilométeres vasúti tengely korszerűsítése és fejlesztése, ami az elmúlt évek egyik legjelentősebb regionális mobilitási beruházása. A projekt értéke 830 millió lej, a marosvásárhelyi önkormányzat 8 millió lejjel járul hozzá ennek kivitelezéséhez.

Mezey Sarolta

(Folytatás a 4. oldalon)

Nem iható két szászrégeni forrás vize
A források vizét csak a megjelölt korlátozások figyelembevételével ajánlott használni, amíg újabb vizsgálati eredmények nem igazolják a vízminőség javulását.
2.

Trianon árnyéka
A két világháború között a trianoni határok megváltoztatása, vagyis a revízió a magyar politika egyik központi céljává vált. A politikai elit és a közvélemény jelentős része igazságtalannak tartotta a békeszerződést, és valamilyen határmódosítást kívánt.
5

Pénteken nyit a Víkendtelep
Az idénynyitás alkalmával a Marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont szórakoztató programokkal készül a látogatóknak.
17.

AKTUÁLIS

Bankószagú cirkusz

Benedek István

Mint már áprilistól sejteni lehetett, jókorát durrant a versenytanácsnak a bankok körében végzett, a versenyszabályok megsértésével kapcsolatos vizsgálata. Tíz pénzintézetet bírságoltak meg összesen több mint 3,7 milliárd lej értékben amiatt, hogy a vizsgálat szerint összejátszottak a lakossági hitelkamatok mesterséges növelésére, és ezzel károsították az ügyfeleket. Akik gyakorlatilag ezzel is csak erkölcsi elégtételt nyertek, a káruk megtérítésének az esélye nagyon halvány.

A mostani bírságok egy nagyon régi, még 2008-ban elkezdődött ügynek jelentik a legutóbbi lépését. Már akkor felmerült a gyanú, hogy a bankok összejátszhatnak a bankközi alapkamat, az úgynevezett ROBOR megállapításában, amely

(Folytatás a 3. oldalon)

naptár

JÚNIUS

19

PÉNTEK

5:29 10:28
21:18 0:34

A nappal hossza: **15** óra **49** perc

Ma **GYÁRFÁS,**
holnap **RAFAEL** napja

Az év **170.** napja, hátravan **195** nap

Isten éltesse!

RAFAEL: a héber Refaél névből ered, Jelentése: Isten meggyógyított.

IDŐJÁRÁS

Változó idő

Hőmérséklet:
max.: .... **28 °C**
min.: .... **15 °C**

VALUTAÁRFOLYAM
BNR: **2026. június 18.**

1 €	5,2339 lej
1 $	4,5584 lej
100 Ft	1,4883 lej
1 g arany	625,8893 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

joker	38, 28, 3, 40, 17 + 11	NOROC PLUS: 9 1 4 3 6 2
LOTO 5/40	31, 37, 24, 21, 16, 35	SUPER NOROC: 2 1 3 3 5 3
loto 6/49	20, 27, 12, 36, 2, 15	NOROC: 1 9 7 3 0 3 0

Taste of Transylvania Boutique gasztrofesztivál a marosvásárhelyi várban

Június 19–21. között a marosvásárhelyi vár ad otthon a rangos Taste of Transylvania gasztronómiai és kulturális fesztiválnak, ahol Románia és Magyarország legjobb éttermeinek fogásait kóstolhatják meg az érdeklődők.

Szeredai Vivien

A háromnapos eseményen top éttermek, pazar fogások, rangos séfek és magával ragadó hangulat várja az ínyenceket. A rendezvényen több mint 15 étterem fogásait kóstolhatják meg az érdeklődők, köztük Privo, a Petry és a Murok éttermek, illetve a Haller-kastély finomságait. A gasztronómia kedvelői számos bemutatót is megtekinthetnek a hétvége folyamán, a közismert séfpáros, Rácz Jenő és Rácz-Gyuricza Dóra pedig élő főző-show-val érkezik az eseményre, amit június 20-án, szombaton 19 órától a Joy Cooking by PPC standjánál láthatnak a résztvevők.

A kicsiknek több szórakoztató programmal is készültek a szervezők. A Simon család kürtőskalácsának csapata kürtőskalács-készítő workshopokkal várja a szorgos kezű fiatalokat, akik a Kidopolisnál játékok és különböző tevékenységek széles skálájából is válogathatnak. Emellett lesz Jenga, Kidopolis Twister, építőjátékok, ügyességi fajátékok, arcfestés, buborékfújás és színező is, a hangulatot pedig a Piros Orr Egyesület bohócdoktorai teszik még fergetegesebbé.

A finom falatok mellett a zenéből sem lesz hiány a hétvégén. Június 20-án, szombaton 18 órától a Grazioso Quartett, június 21-én 14 és 18 órától Frunzea Dávid, 16 órától pedig Mano & Gregor teremt jó a hangulatot. Az esti órákban több más produkcióra is sor kerül.

A szervezők tájékoztatása szerint a fesztivál minden napján az első 200 karszalagot váltó látogatónak egy kóstolót is biztosítanak. A karszalag kiváltásakor a beléptetőpontnál egy vouchert adnak, amit a fesztiválon megjelölt éttermeknél egy megjelölt fogásra lehet beváltani. A programokról és jegyekről bővebb információk az esemény honlapján találhatók.

Fotó: Nagy Tibor

MEGYEI HÍREK

Ma szünetel a gázszolgáltatás Maroskeresztúron

Betervezett munkálatok miatt június 19-én, pénteken (ma) 8 és 18 óra között a marosvásárhelyi Transgaz szünetelteti a gázszolgáltatást Maroskeresztúron – adta hírül közösségi oldalán Kovács Edit polgármester. A szolgáltató arra kéri a fogyasztókat, hogy zárják el és a földgázszolgáltatás újraindításáig tartsák zárva a gázcsapokat, ezt követően pedig gyújtsák meg, és legalább fél órán át figyeljék az automata készülékek őrlángját.

Jövő héten vizsgáznak a nyolcadikot végzettek

Június 22-én, hétfőn a román nyelv és irodalom vizsgával kezdődik az általános iskolák végzőseinek országos képességfelmérője. 24-én, szerdán matematikából, 26-án, pénteken anyanyelvből bizonyíthatják tudásukat a diákok. Az óvások előtti eredményeket július 1-jén, szerdán teszik közzé legkésőbb déli 12 óráig, a vizsgajegyükkel elégedetlen diákok aznap 14 és 18 óra között fellebbezhetnek. A végső eredményekről egy hét múlva, július 8-án szerezhetnek tudomást a tanulók. Ezt követően, július 13–20. között választhatnak a diákok a meghirdetett középiskolai helyekből. A képességvizsgán elért jegyátlag, valamint a jelentkező osztályválasztása függvényében történő számítógépes elosztásra július 22-én kerül sor, az eredményeket aznap közzé is teszik. A felvételt nyert diákok július 23–28. között foglalhatják el helyüket az iratkozási iratcsomó leadásával.

Idénynyitás a Víkendtelepen

Június 19-én 17 órakor a Marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont hivatalosan is megnyitja a Víkendtelepet. A nyitóeseményen változatos programokkal – gyermekfoglalkozásokkal, koncertekkel, gasztronómiai élményekkel – várják a látogatókat. A strand a megszokott program szerint, már délelőtt 9 órakor nyit. Az elmúlt időszakban végzett karbantartási, felújítási és fejlesztési munkálatokkal a Víkendre járóknak biztonságosabb, rendezettebb és családbarátibb környezetet biztosítanak – tájékoztatott a Marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont.

Vakációs bibliahét Cserealján

A Cserealji Református Egyházközségben június 29-től július 3-ig 10–13 óra között vakációs bibliahetet tartanak a gyermekeknek.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

A Szászrégeni Polgármesteri Hivatal weboldalán június 8-án megjelent közlemény szerint a város több forrásának vize nem felel meg az ivóvíz minőségére vonatkozó előírásoknak, így emberi fogyasztásra nem alkalmas.

A május 4-én vett vízminták fizikai-kémiai és bakteriológiai vizsgálata alapján a Csorgó utca 7. szám alatti, valamint a Kertész/Grădinarilor utca 30. szám alatti forrásoknál bakteriológiai probléma merült fel: a mintákban a coliform baktériumok értékei nem illeszkednek a 7/2023-as kormányrendeletben előírt határértékekbe. Ennek következtében ezeknek a forrásoknak a vize nem iható. A coliform baktériumok jelenléte azért problémás, mert szennyeződésre utalhat. Nem feltétlenül minden ilyen baktérium okoz betegséget, de a jelenlétük figyelmeztető jel: arra utal, hogy a vízbe talajvízzel, felszíni vízzel vagy ürülékkel szennyezett forrással érintkezve olyan kórokozók is bekerülhettek, amelyek hasmenést, hányást vagy egyéb fertőzéses tüneteket okozhatnak.

További két forrás esetében a fizikai-kémiai vizsgálatok mutattak ki eltérést. Az Orgona/Liliacului utca 10. szám alatti, valamint a Kertész/Grădinarilor utcai forrás vizében a nitrátértékek haladták meg az előírt határértéket. Ezeknek a forrásoknak a vize ezért nem adható csecsemőknek és kisgyermekeknek.

A nitrát különösen a csecsemőknél jelenthet veszélyt, mert a szervezetben nitritté alakulhat, ami rontja a vér oxigénszállító képességét. Súlyos esetben ez az úgynevezett „kék csecsemő szindrómához", vagyis methemoglobinémiához vezethet. Fontos, hogy a problémát a forralás nem oldja meg: a baktériumok egy részét ugyan elpusztíthatja, de a nitrát nem tűnik el a vízből.

A hivatal közlése alapján az említett források vizét csak a megjelölt korlátozások figyelembevételével ajánlott használni, amíg újabb vizsgálati eredmények nem igazolják a vízminőség javulását. (*közlemény*)

RENDEZVÉNYEK

Helyi termelői vásár

Június 19-én, pénteken (ma) 8 és 18 óra között a havi rendszerességgel zajló Local Farmers' Market nevű helyi termelői vásárba várják a látogatókat a marosvásárhelyi Petry Látványműhely és Múzeum udvarán, a Rákóczi lépcső alatti kisutcában. A vásárlók friss zöldségek és gyümölcsök, kézműves szörpök, házi lekvárok, helyi mézek, kézműves sajtok, friss pékáru, ízletes sütemények és még sok más finomság gazdag kínálatából válogathatnak a nyári hangulatú termékszemlén.

Magyarnak maradni Amerikában – könyvbemutató

Június 24-én, szerdán este 7 órától újabb könyvbemutatóra kerül sor a Balázs Ferenc önképzőkör keretén belül a marosvásárhelyi unitárius egyházközség Dersi János termében. Ezúttal Antal-Ferencz Ildikó erdélyi származású, Budapesten élő újságíró, blogger a meghívott, akinek Magyarnak maradni Amerikában című interjúkötetét mutatják be.

Búcsú a Keresztelő Szent János-plébánián

Június 24-én, szerdán tartják a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánia búcsúünnepét. Az alkalomra június 22-én, hétfőn és 23-án, kedden lelkigyakorlattal készülnek. A szentmisék mindhárom nap este 6 órakor kezdődnek. A meghívott szónok Kálmán Peregrin ferences atya.

Kreatív vakációs barkácshét

Június 29-étől július 3-áig kreatív vakációs barkácshét lesz a marosvásárhelyi Philothea Klubban (Bernády tér 3. szám). A naponta 10 órától 13 óráig tartó foglalkozásokra az I–V. osztályos gyermekeket várják, az együttléten lehet majd vágni, ragasztani és festeni, illetve új dolgokat készíteni. A gyerekek haza is vihetik a maguk készítette alkotásokat, és új barátokat is szerezhetnek. A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges a 0757-022-533-as telefonszámon.

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ: Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES: Benedek István
LAPSZERKESZTŐ: Vajda György

MUNKATÁRSAK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szeredai Vivien, Szer Pálosy Piroska. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Szabó Ivett. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujsag.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujsag.ro **E-mail:** nepujsag@e-nepujsag.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220–3475 (print);
ISSN 1584–3238 (online)

Átszerveznék az épített örökség védelmét

A kulturális minisztérium átszervezné az épített örökség védelmét, tekintettel az elmúlt években főként erdélyi műemlék templomoknál történt falomlásokra, az erre vonatkozó tervet kedden bocsátották közvitára – tudatta a szaktárca Facebook-oldalán.

A minisztérium bejegyzésében hangsúlyozta: a romániai épített örökség védelme átszervezésre, reformra szorul, mely során megerősítik a független szakértők státusát, és tisztázzák az egyes állami intézmények felelősségi körét.

A cél nem a meglévő intézmények megszüntetése – írták –, hanem megerősítésük a felelősségi körök tisztázása, az adminisztratív kapacitás növelése és a védelmi mechanizmusok mai valósághoz és technikákhoz való igazítása révén.

Hangsúlyozzák: a romániai műemlékek leromlott állapota nemcsak a finanszírozás és a jövőkép hiányának tudható be, hanem „rendszerszintű problémáról" van szó. Az intézményi felépítés, amelyen keresztül a műemlékek védelme történik, elavult, széttöredezett, és gyakran egymással versengő törzsi érdekek jellemzik – közölték.

„Az összeomló műemlékek nem elszigetelt balesetek. Vészjelzések. A muzsnai várfal, a szilágycsehi templomtorony vagy a herkulesfürdői épített örökség helyzete sajnos újabb fájdalmas figyelmeztetések, hogy így nem folytathatjuk" – fogalmaztak.

Hangsúlyozták, hogy a változtatáshoz mentalitásváltás is szükséges: le kell győzni a változással szembeni ellenállást, meg kell szabadulni a személyes vagy csoportérdekek vezérelte szűklátókörűség logikájától. „Az örökség nem tartozik semmilyen szakmai testülethez, intézményhez, befolyási hálózathoz. Az örökség a miénk, mindannyiunké" – szögezték le.

Emlékeztettek, hogy a jelenlegi struktúrával „a szakemberek 36 éve csapdába estek", noha vezetői szinten minden erőfeszítést megtettek, hogy a bukaresti székhelyű Nemzeti Örökségvédelmi Intézet (INP), a központi adminisztráció, illetve a megyei kulturális igazgatóságok struktúrái és a műemlékvédelemre szakosodott civil szervezetek kiegészítsék egymást.

Hozzátették: a most közvitára bocsátott tervvel megvan a lehetőség, hogy nemcsak a tüneteket, hanem a betegséget kezeljék. Ezért arra kérik a szakembereket, az adminisztrációban dolgozókat, a műemlék épületek tulajdonosait és a civil szféra tagjait, hogy javaslataikkal járuljanak hozzá egy erősebb, koherensebb és hatékonyabb örökségvédelmi rendszer kiépítéséhez.

A minisztérium honlapján közzétett tervezet kitér a feladatok szétválasztására, a területi leosztásra, hangsúlyozva, hogy míg a stratégia és a koordinálás központi, a működtetés regionális feladat. Arra is rámutatnak, hogy az épített örökség védelme a történelmi és földrajzi sajátosságok figyelembevételével kell történjen, nem pedig a közigazgatási felosztás alapján.

A kulturális tárca azt követően tette közzé tervét, hogy szombaton leomlott a muzsnai szász erődtemplom várfalának egy része.

Romániában az elmúlt években egyre gyakrabban fordul elő falomlás középkori műemlék templomoknál, a magyar vonatkozású műemlékek közül februárban a szilágycsehi református templom bejárati fala omlott össze. A leginkább veszélyeztetett műemlékek a történelmileg szászok által lakott Királyföld és Beszterce környékének szász evangélikus templomai, amelyek a hívek rendszerváltás előtti Németországba távozásával többnyire gazdátlanul maradtak.

A szász épített örökség leromlott állapotát jelzi, hogy 2016-ban a Brassó megyei Szászveresmart (Rotbav, németül Rothbach) XIII. századi, román stílusban épült erődtemplomának tornya, illetve a templom egy része omlott le, majd Rádos (Roades, németül Radeln) XV. századi templomának tornya. Vlad Alexandrescu akkori művelődési miniszter sürgősségi pénzalap létrehozását javasolta a veszélyeztetett épített örökség megmentése céljából.

A szaktárca adatai szerint több mint 600 műemlék épület áll az összeomlás szélén Romániában, és elsősorban a gazdátlanul maradt szász templomokat fenyegeti a megsemmisülés veszélye. (*MTI*)

A PSD még mérlegeli a Veştea-kabinetben való részvételt

A parlament legnagyobb frakciójával rendelkező Szociáldemokrata Párt (PSD) még mérlegeli, hogy belépjen-e az Adrian Veştea miniszterelnök-jelölt által alakítandó kormányba, a döntést vasárnap hozza meg a párt országos tanácsa – jelentette be csütörtökön Sorin Grindeanu pártelnök.

A jobbközép Nemzeti Liberális Párt (PNL) alelnöki tisztségét betöltő, de a kormányalakításra a párt felhatalmazása nélkül vállalkozó kormányfőjelölt korábban azt ígérte: csütörtökön terjeszti a parlament elé az általa javasolt, a PSD részvételével megalakítandó kormány névsorát és programját, erre azonban a PSD döntésének elhalasztása miatt már nincs lehetőség.

Grindeanu szerint a PSD-nek nem Veştea személyével van gondja, aki polgármesterként és Brassó megyei tanácselnökként is kiérdemelte a választók bizalmát, hanem azt akarja mérlegelni, milyen partnerekkel alkot kormánytöbbséget, korábbi koalíciós partnereinek politikai programja ugyanis szerinte a PSD bírálatában merül ki.

A PSD elnöke újabb támadást intézett – a PSD által szélsőjobbos segítséggel megbuktatott – Ilie Bolojan ügyvivő miniszterelnök, a PNL elnöke ellen, azzal vádolva őt, hogy miatta hiúsult meg az első kormányalakítási kísérlet, amikor Eugen Tomac miniszterelnök-jelöltnek nem sikerült többséget szereznie egy szakértői kormány beiktatásához.

Grindeanu szerint Bolojan az egyeztetéseken félrevezette az államfőt, azt állította, hogy a PNL-nek nincs kifogása egy szakértői kormány ellen, majd meggondolta magát, és meghiúsította a beiktatást. A PSD elnökének vádaskodását Bolojan rövid időn belül Facebook-bejegyzésben utasította el: szerinte Grindeanu továbbra is másra próbálja hárítani a politikai válság kirobbantásának felelősségét, amely kizárólag a PSD-t terheli.

A jelenlegi ügyvivő kormányban részt vevő jobbközép pártok – a PNL-t is beleértve – már bejelentették, hogy nem szavaznak bizalmat Adrian Veştea kormányának.

A román média szerint a PSD meg akarja várni döntésével azt, hogy Vesteának sikerül-e a maga oldalára állítani a PNL-t vagy annak egy részét, ugyanis liberális szavazatok nélkül a PSD nem tud parlamenti többséget összehozni a Veştea-kabinet beiktatásához.

Ilie Bolojan ügyvivő miniszterelnök, a PNL elnöke vasárnapra összehívta a PNL rendkívüli kongresszusát, hogy kizárja a pártból Vesteát, és felhatalmazást kérjen a párttól az általa képviselt, a PSD-vel kötendő kompromisszumokat elutasító politikához. Veştea válaszképpen bejelentette, hogy – Bolojan kihívójaként – megpályázza a PNL elnöki tisztségét, de a PNL-kongresszus meghirdetett napirendjén egyelőre nem szerepel tisztújítás. (*MTI*)

ORSZÁG – VILÁG

A romániaiak 81 százaléka szerint rossz irányba halad az ország

A romániaiak 81 százaléka szerint rossz irányba halad jelenleg az ország – derül ki az Avangarde friss közvélemény-kutatásának szerdán közzétett adataiból. A felmérésben megkérdezettek alig 14 százaléka tartja jónak az ország jelenlegi irányát, 5 százalék pedig nem tudott vagy nem akart válaszolni a kérdésre. A válaszadók 88 százaléka úgy véli, hogy Romániának mielőbb új kormányra van szüksége, 9 százalék jobbnak tartaná, ha tovább húzódna a politikai válság, 3 százalék nem tudott vagy nem akart válaszolni a kérdésre. A közvélemény-kutatás eredményei szerint a megkérdezettek 37 százalékát a gazdasági válság aggasztja a leginkább, 21 százalékot a gyermekei jövője, 13 százalékot az ukrajnai háború eszkalációja, 9 százalékot az egészségi problémái, 5 százalékot a társadalmon belüli gyűlölet; 12 százalék más okot jelölt meg, 3 százalék nem tudott vagy nem akart válaszolni a kérdésre. A telefonos közvélemény-kutatás június 9. és 16. között készült 1008 fős mintán, hibahatára ± 3 százalék. (*Agerpres*)

Korrupcióval gyanúsítják Bukarest főpolgármesterét

Gyanúsítottként hallgatta ki a korrupcióellenes ügyészség (DNA) Ciprian Ciucut, Bukarest nemzeti liberális párti (PNL) főpolgármesterét egy megvesztegetési ügyben – erősítette meg csütörtökön a politikus, amikor érkezése után három órával távozott a vádhatóság épületéből. Ciucu ártatlanságát hangoztatta az épület előtt várakozó újságíróknak. Hozzátette: együtt fog működni a hatóságokkal a büntetőjogi eljárás során az igazság kiderítése érdekében, de nem fog lemondani, végig akarja vinni mandátumát a bukaresti városháza élén. Ciprian Ciucu a PNL egyik első alelnöke, a miniszterelnöki tisztségből május elején leváltott Ilie Bolojan (PNL) egyik leghangosabb támogatója. Ciucut a decemberi időközi választásokon választották meg Bukarest főpolgármesterévé. A poszt Nicuşor Dan volt főpolgármester államfővé választása miatt üresedett meg. (*MTI*)

Feldolgozóipari beruházásokat támogatnak

A kormány csütörtöki ülésén jóváhagyott egy 5,313 milliárd lej összértékű állami támogatási programot feldolgozóipari beruházásokra, amely a termelési kapacitások fejlesztését és a reálgazdasági befektetések ösztönzését célozza – jelentette be Alexandru Nazare ügyvivő pénzügyminiszter a Facebook-oldalán. Nazare szerint a pénzügyminisztérium által kidolgozott gazdaságélénkítő csomag első fejezetéről van szó, és a támogatás fontos lépést jelent az új termelési kapacitások fejlesztésében. A támogatást legalább 50 millió lejes beruházásra igényelhetik a feldolgozóipari vállalatok, például új gyártósorok vagy korszerű berendezések vásárlására. A finanszírozás azoknak a szektoroknak szól, amelyekben Románia sokat importál, de helyben is képes lenne előállítani. A projekteket a gazdasági hatás alapján értékelik ki és rangsorolják – magyarázta a miniszter. (*Agerpres*)

Bankószagú cirkusz

(Folytatás az 1. oldalról)

részét képezi a hitelkamatnak. Vizsgálatot indítottak, aztán lezárták, újrakezdték, végül 18 év múltával jutottak el a verdiktumig. És ez még mindig nem jelenti azt, hogy az ügynek vége lenne, mert az érintett bankoknak lehetőségük van bíróság elé vinni az ügyet, és ezt meg is fogják tenni. Egyes hírek szerint már magát a vizsgálat lefolytatását is próbálták peres úton gáncsolni, de sikertelenül.

A botránynyra a politikum is rákapott, mint kacsa a nokedlire, hiszen a felháborodásban rejtőzik politikai haszon. Legtovább ebben progresszívék mentek, az egyik honatyájuk még törvényt is készített elő, hogy a fogyasztóknak segítsen a káruk megtérítésében. Csakhogy, ha abból lesz is egyszer valami, addig nagyon hosszú az út. Ha a bíróság végül jogerősen kimondja, hogy egy adott bank csalt, az ügyfele perre viheti a dolgot. Erre minden lehetősége megvan, de ha számításba vesszük, hogy az egyéni eljárás során szakértőkkel meg kell állapítani a pontos kárt, aztán egy bank profi jogászcsapatával szemben ezt az igényt érvényesíteni is kell a tárgyalóteremben, az alsó hangon többéves és meglehetősen költséges menet lesz. Hacsak nem óriáshitel van a háttérben, egy ilyen eljárást lefolytatni ugyanis nagyságrendekkel többe is kerülhet, mint amennyi az eredeti kár volt.

Tehát ha adott esetben a konkrét kárt megtéríteni pokolian nehéz lesz, az már most biztos, hogy ennek az ügynek a következményeit a fogyasztók fizetik meg. Mert ezt a több milliárdos bírságot, amit a bankokra kiszabtak, és amit az állam pisszenés nélkül zsebre fog vágni, a bankárok nem fogják a karácsonyi prémiumukból vagy az uzsonnapénzükből kitenni. Szépen beépítik a működési költségeikbe, számtalan lehetőségük és kiskapujuk van hozzá az üzletágat szabályozó paragrafustengerben. Ők nem veszítenek.

A bankok játékos hajlama a kamatszabályozás terén annyira nem volt eddig sem kérdéses, hogy hét évvel ezelőtt már változtattak a lakossági hitelszabályokon a kisfogyasztók védelmére. Azóta a lakossági hitelek kamatának megállapításában már nem a ROBOR játszik szerepet, hanem ennek a helyét átvette egy bizonyos IRCC nevű mutató, amit teljesen más, korrektebb szabályok alapján állapítanak meg. A sokat szidott ROBOR már csak a céges és az önkormányzati hitelesek életét keseríti. Az eddig is világos volt, hogy játszadoznak vele, de most már legalább nyíltan kimondódott.

Újabb lépések a metropoliszvonat projektjében

(Folytatás az 1. oldalról)

A Metropoliszvonat Közösségi Fejlesztési Társulás két részben kíván pályázni. Az első pályázat a szóban forgó projekt kivitelezését teszi lehetővé, ezt 2029 végéig kellene befejezni. A projekt és a pályázat jelenlegi helyzetéről a kezdeményező közösségi társulás igazgatója, *Tankó Zoltán* a Népújságnak elmondta:

Egy önkormányzat sem utasította el a projektet

– Célegyenesben vagyunk a projekttel, Marosvásárhely helyi tanácsa jóváhagyta az uniós beruházás műszaki-gazdasági mutatóit, és vállalta az önrész biztosítását. Jövő héten a Román Vasúttársaságnál igazgatótanácsi ülés lesz. A CFR műszaki és gazdasági bizottságai már jóváhagyták a projektet, ami azt jelenti, hogy műszaki és pénzügyi szempontból minden rendben van. Ezt követi egy protokoll kidolgozása az igazgatótanáccsal, ami azt jelenti, hogy leszögezzük, ki mit fog végezni a projekten belül, és miért fog felelni, majd következik a partnerség aláírása. Ha ez lezárul, akkor feltölthető a pályázat, és benyújtható a Szállításügyi és Infrastrukturális Minisztériumba. Ennek határideje június 30. – tájékoztatott Tankó Zoltán.

– A vasútvonal mentén található mind a 14 önkormányzatnak el kell fogadnia a metropoliszvonat-projekttel kapcsolatos határozatokat. Volt-e olyan önkormányzat, amelyik elutasította a projektet?

– Eddig egy önkormányzat sem utasította el helyiérdekű vonat projektjét. Folyamatban van ezeknek a határozatoknak az elfogadása, Nyárádtőn éppen beszélgetésünk időpontjában (szerdán délelőtt) volt a tanácsülés, Marosludason pénteken dönt az önkormányzat.

Fotó: Nagy Tibor

Aktualizálni kellett a költségeket

– A marosvásárhelyi önkormányzattól kapott közleményben a pályázat értékét 830 millió lejben határozták meg, miközben ezelőtt egy hónappal 100 millió euróról beszéltünk, ami akkor valamivel több volt mint 500 millió lej. Honnan adódik ez a különbség?

– Annak idején annyi volt, viszont felment az érték, mert aktualizálni kellett az árakat az inflációval meg a reális piaci árakkal. Az héa (TVA) nélküli érték volt, ez utóbbi viszont héás. Az uniós projektnek vannak nem elszámolható költségei, ezek az önkormányzatokat terhelik. Marosvásárhely hozzájárulása 8 millió lej, a Szászrégené és Marosludasé 3 millió lej körül van, a községek hozzájárulása pár százezer lejes tételek.

– Hány hasonló projektet készítettek elő romániai viszonylatban?

– Jászvásáron, Bukarestben, Brassóban és Marosvásárhelyen. Két projekt, a kolozsvári és a nagyváradi le van adva. Négyen vagyunk versenyben, akiknek esélyünk van benyújtani a pályázatot. Remélem, hogy nagyon jó esélyekkel indul Marosvásárhely, mivel mindent megteszünk, hogy tökéletes dokumentációt tudjunk benyújtani. Bizakodó vagyok, hogy a pályázatunk sikeres lesz, mert nagyon ráférne a mi vasúthálózatunkra a felújítás. Nem egy vasúti főér vonala, ezért felújítások a hetvenes évek környékén lehettek, és most elég leromlott állapotban van a vasút. A közösségnek viszont szüksége van egy alternatív lehetőségre, amelyet használni tud.

– Sokan szóvá tették az átkelők kérdését, tekintettel arra, hogy a sorompók nagyon hátráltatják a folyamatos gépkocsiforgalmat, hiszen sokat kell állni, ki kell várni, míg elmegy a vonat.

– A korszerűsítés során próbálunk egy rendszerfrissítést eszközölni, hogy ne kelljen sokat állni az átkelőknél. A második fázisban technikai megoldást keresünk, hogy felül- vagy aluljárókat alakítsunk ki bizonyos pontokon, hogy gördülékeny legyen a marosvásárhelyi közlekedés. Nem szeretnénk pluszterhet behozni az autózók életébe.

A Marosvásárhely–Segesvár vasútvonal egy hosszú távú stratégiai terv része

– 1990 óta, 36 éve Romániában egyetlen új vasútvonalat sem építettek. Csak korszerűsítések, felújítások voltak, illetve egy 1990 előtt megkezdett vonalat fejeztek be. Van valamilyen elképzelés arra vonatkozóan, hogy Marosvásárhely és Segesvár között vasútvonal épüljön, ha már a helyiérdekű vasutak fejlesztését az unió is támogatja?

– Régi nagy tartozása a román államnak a Marosvásárhely és Segesvár közötti vasúti összeköttetés megvalósítása. Ennek kapcsán elkezdtünk egyeztetni a CFR-rel, viszont ez egy hosszabb távú stratégiai tervnek a része. Szeretnénk, ha ez megvalósulna, mert most már 2-3 év múlva befejezéshez közeledik a Segesvár–Brassó közötti pályaszakasz felújítása, amellyel 40 percesre rövidül a két város közötti utazás. Ha meglenne a Marosvásárhely–Segesvár közötti pálya, akkor a vasút olyan szolgáltatást nyújthatna, amely versenyképes lenne bármely más közlekedési változattal – fogalmazott az igazgató.

Csökken a forgalomban eltöltött idő

A helyiérdekű vasúti hálózat korszerűsítésének első fázisában a meglévő vasúti infrastruktúra újul meg 74 kilométeres szakaszon, ami a vasúti átkelők és a meglévő állomások felújítását jelenti. Marosvásárhelyen a beruházás részeként intermodális csomópontok és a vasútállomásokhoz kapcsolódó közterek kialakítására kerül sor, többek között Park&Ride és Kiss&Ride rendszerekkel, helyi tömegközlekedési megállókkal, kerékpárok és rollerek számára kialakított tárolókkal, mozgáskorlátozott személyek számára fenntartott helyekkel, gyalogos-infrastruktúrával és zöldövezetekkel. Nyugati színvonalú szolgáltatást biztosító vasút kialakítása a cél.

Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármestere a hétfői tanácsülés és a projekttel kapcsolatos határozat elfogadása után kijelentette: „Első alkalommal kapcsolja majd össze Marosvásárhelyt és a környező településeket egy korszerű, gyors és kiszámítható közlekedési rendszer, amely csökkenti a forgalomban töltött időt, és közelebb hozza az emberekhez a munkahelyeket, az iskolákat és a szolgáltatásokat. A szavazás fontos lépés afelé, hogy ez a projekt valósággá váljon, kihasználva az európai uniós források nyújtotta lehetőségeket”.

A marosvásárhelyi Czakó-féle szanatórium vendégkönyve

Marosvásárhely két világháború közötti életében jelentős szerepet játszott a Czakó-féle szanatórium, amelyet a katolikus, református és unitárius egyház együttműködésével 1926-ban alakult részvénytársaság működtetett. Megalapításában és vezetésében kiemelkedő szerepet játszott az anyai ágon örmény felmenőkkel bíró dr. Czakó József (1895-1975) marosvásárhelyi orvos. Az intézmény a korabeli Románia legmodernebb kórházának számított, ahol jelentős, európai szintű orvosi sikereket értek el, többek között Czakó doktor 1935-ben itt végezte az első nyitott szívműtétet Európában (egy szívből varrótűt távolított el). Az erdélyi magyar orvosképzés klinikai hátterének megteremtőjeként ismert orvosról 2018-ban utcát neveztek el Marosvásárhelyen, 2023-ban a Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesület emléktáblát helyezett el szülőházán.

A szanatórium több jelentős európai és romániai közéleti személyiség számára a felépülés szigete volt, de a városba való látogatás fontos állomása is lehetett, többen írásban is megörökítették látogatásukat. A vendégkönyvben olvasható Majláth Gusztáv Károly római katolikus püspök, Makkai Sándor és Vásárhelyi János református püspökök, dr. Boros György unitárius püspök, Iuliu Hossu görögkatolikus bíboros bejegyzése mellett Tamási Áron, Kosztolányi Dezső és Mécs László írók, Octavian Goga költő-politikus, Charles R. Joy, az Amerikai Unitárius Szövetség Ügyvezető alelnöke, Kovács Kálmán unitárius püspöki titkár, Szent-Iványi Sándor későbbi unitárius püspök, Grigore Trancu-Iași örmény származású ügyvéd, a szociális ügyek első minisztere, Ion Agârbiceanu kolozsvári görögkatolikus kanonok, dr. vitéz József Ferenc főherceg és Sándor Judit költő beírása is.

Az emlékkönyvet a szanatórium államosítása után egy önkéntes dolgozó mentette meg, majd átadta családjának megőrzés céljából, ahonnan 2023-ban a Marosvásárhelyi Örmény-Magyar Kulturális Egyesülethez került. Az egyesület elkészítette a vendégkönyv hasonmás kiadását, háromnyelvű fordítással (magyar–román–angol) és a beíró személyeket bemutató magyarázatokkal. Az eredeti vendégkönyv a konferencia alatt megtekinthető lesz.

A marosvásárhelyi Czakó-féle szanatórium vendégkönyvének bemutatására a Marosvásárhely Polgármesteri Hivatala és a Marosvásárhelyi Örmény–Magyar Kulturális Egyesület együttműködésében szervezett konferenciával egybekötött könyvbemutatón kerül sor a városnapok keretében június 27-én, szombaton délelőtt 11 órai kezdettel a Kultúrpalota Kistermében. A rendezvényt jelentős egyházi és világi személyiségek mellett megtiszteli jelenlétével az örményországi Tashir, Marosvásárhely testvérvárosának küldöttsége is, a település polgármestere vezetésével.

A rendezvényre a belépés ingyenes, a szervezők mindenkit szeretettel várnak.

A részletes program

Köszöntők: Soós Zoltán polgármester, dr. Puskás Attila egyesületi elnök

A Czakó-féle szanatórium – Barabás Kisanna (muzeológus, Maros Megyei Múzeum)

Gr. Majláth Gusztáv Károly püspök – dr. Tamási Zsolt (történész, Római Katolikus Teológiai Líceum, Marosvásárhely)

Makkai Sándor és Vásárhelyi János püspökök – Berekméri Árpád-Róbert (levéltáros, Erdélyi Református Egyházkerület)

Boros György püspök, Charles R. Joy, Kovács Kálmán és Szent-Iványi Sándor – Molnár Lehel (levéltáros, Kolozsvári Unitárius Egyház)

Iuliu Hossu bíboros és Ion Agârbiceanu kanonok – dr. Cristian Barta (dékán, Babeș–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár)

Kosztolányi Dezső, Tamási Áron, Mécs László és Sándor Judit – Székely Emese (tanár, Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely)

Octavian Goga – dr. Szakács Lehel (George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetem, Marosvásárhely)

Dr. vitéz József Ferenc főherceg – dr. Kálmán Attila (történész, Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem – Bolyai Farkas Elméleti Líceum, Marosvásárhely)

Örmény zenei előadás dudukon – Ősz Domokos (Marosvásárhelyi Állami Filharmónia)

SZERKESZTI: **BENEDEK ISTVÁN**

Trianon árnyéka

Benedek István

Az első részben odáig jutottunk, hogy Magyarország nem egy nyitott tárgyalásra érkezett Trianonhoz. Mire a magyar békedelegáció 1920 elején megszólalhatott, az Osztrák–Magyar Monarchia már széthullott, a szomszédos államok jelentős része kész politikai tervekkel és katonai tényekkel rendelkezett. Trianon ugyanannak az első világháború utáni békerendszernek a részeként született, amely Németország, Ausztria, Bulgária és az Oszmán Birodalom helyzetét is rendezni próbálta. A győztes hatalmak nem egyszerűen békét akartak kötni, hanem új európai rendet akartak létrehozni.

Ez a rend több célt szolgált egyszerre. Meg kellett büntetni, vagy legalábbis meg kellett gyengíteni a vesztes hatalmakat. Meg kellett teremteni az elsősorban a széthullott Monarchia helyén létrejött új államok nemzetközi helyét. Közép-Európában pedig olyan politikai rendszert akartak kialakítani, amely a győztesek, különösen Franciaország biztonsági érdekeit szolgálta. Ebben a logikában Csehszlovákia, Románia és a Szerb–Horvát–Szlovén Királyság – a későbbi Jugoszlávia – nemcsak új vagy megerősített államként jelent meg, hanem a térség új politikai rendjének pilléreként is.

A revízió korszaka

A két világháború között a trianoni határok megváltoztatása, vagyis a revízió a magyar politika egyik központi céljává vált. Ebben kevés vita volt a magyar közéletben. A politikai elit és a közvélemény jelentős része igazságtalannak tartotta a békeszerződést, és valamilyen határmódosítást kívánt.

A vita inkább arról szólt, hogy hogyan és milyen mértékben lehet ezt elérni. Voltak, akik a történelmi Magyarország minél teljesebb helyreállításán gondolkodtak. Mások inkább etnikai alapú revíziót tartottak reálisnak, vagyis azoknak a területeknek a visszacsatolását, ahol jelentős magyar többség élt.

Magyarország mozgástere azonban sokáig szűk volt. Katonailag gyenge, diplomáciailag elszigetelt országként nem tudta önállóan kikényszeríteni a határok módosítását. A nyugati hatalmak nem támogatták érdemben a versailles-i rend felülvizsgálatát. Ez fokozatosan azok felé az államok felé tolta Magyarország külpolitikáját, amelyek maguk is érdekeltek voltak a békerendszer lebontásában: előbb Olaszország, majd egyre inkább Németország felé. Itt jelent meg a revízió nagy ellentmondása. Magyar szemmel a cél Trianon igazságtalanságának orvoslása volt. Külpolitikai szempontból azonban a siker egyre inkább olyan hatalmaktól függött, amelyek saját európai uralmi terveikhez használták fel a térség sérelmeit.

Az első bécsi döntés és Kárpátalja visszatérése

Az első nagy revíziós siker 1938-ban következett be. Az első bécsi döntést 1938. november 2-án hozták meg, német és olasz döntőbíráskodással. Ennek nyomán Magyarország visszakapta a Felvidék déli, nagyrészt magyarok lakta sávját, valamint Kárpátalja délnyugati részét Csehszlovákiától.

De a döntés nem önálló magyar diplomáciai győzelem volt. A müncheni válság és a Csehszlovákiára nehezedő német nyomás közegében született. Magyarország nyertese lett a helyzetnek, de közben egyre inkább függővé vált attól a német–olasz hatalmi politikától, amely a versailles-i rend felszámolásán dolgozott. Az első bécsi döntés tehát egyszerre volt magyar szemmel revíziós siker és nemzetközi szempontból figyelmeztető jel. Megmutatta, hogy Trianon határai megváltoztathatók. De azt is, hogy a változás ára a tengelyhatalmakhoz való közeledés.

Kárpátalja visszatérése nem teljesen az első bécsi döntés nyomán történt. 1938 végén az csak a régió délnyugati, magyarok által is jelentős számban lakott sávját juttatta vissza Magyarországnak. A terület többi részét csak 1939 márciusában csatolták vissza Magyarországhoz, Csehszlovákia szétesésének idején. Ez Magyarországon újabb revíziós sikernek számított. Kárpátalja visszacsatolásával Magyarország közös határt kapott Lengyelországgal, aminek akkor külön politikai és érzelmi jelentősége is volt. Ugyanakkor ez a lépés is azt mutatta, hogy a revízió már szorosan összekapcsolódott Közép-Európa német átrendezésével. Magyarország területet nyert, de a mozgástere nem nőtt vele arányosan. Sőt, egyre inkább Berlin befolyása alá került.

A második bécsi döntés

A magyar revíziós politika legnagyobb sikere az 1940. augusztus 30-án kihirdetett második bécsi döntés volt. Német és olasz döntőbíráskodás nyomán Észak-Erdély és a Székelyföld Romániától visszakerült Magyarországhoz. Erdély mindig is különleges helyet foglalt el a magyar történelmi emlékezetben, ezért a döntés hatása rendkívül erős volt. Magyarországon sokan ezt élték meg a revízió csúcspontjaként. A korabeli képek, beszédek és ünnepségek azt mutatják, hogy a visszatérést hatalmas lelkesedés kísérte.

De a második bécsi döntés sem oldotta meg a nemzetiségi kérdést. Észak-Erdélyben sok román került magyar fennhatóság alá, miközben Dél-Erdélyben jelentős magyar közösségek maradtak Romániában. Vagyis a határváltozás nem teremtett tiszta etnikai megoldást. Inkább újrarendezte a kisebbségi helyzeteket, és új sérelmeket is szült.

Délvidék visszatérése 1941-ben

A revízió folyamatának utolsó nagy területi állomása 1941 tavaszán következett be. Németország megtámadta Jugoszláviát, Magyarország pedig bekapcsolódott a hadműveletbe. A magyar csapatok 1941. április 11-én lépték át a trianoni határt, majd visszacsatolták a Bácskát, a Baranya-háromszöget, a Muravidéket és a Muraközt.

Ez területileg újabb revíziós eredményt jelentett. Magyarországon ezt is sokan a trianoni sérelmek részleges orvoslásaként fogadták. De 1941-re a revízió már nemcsak diplomáciai döntésekhez kötődött, hanem közvetlen háborús részvételhez is.

Ez nagyon fontos fordulat. Az első és a második bécsi döntés még formailag döntőbíráskodás eredménye volt. A délvidéki bevonulás viszont már a második világháború katonai eseményeihez kapcsolódott. Ezzel Magyarország még szorosabban kötődött a tengelyhatalmak oldalához.

A revízió ára itt vált igazán nyilvánvalóvá. A területi nyereségek egyre kevésbé választhatók el attól a háborús rendszertől, amely végül Magyarország újabb vereségéhez vezetett.

A revízió mérlege

1938 és 1941 között Magyarország jelentős területeket szerzett vissza. A Felvidék déli része, Kárpátalja, Észak-Erdély, a Székelyföld és a Délvidék egyes részei ismét magyar fennhatóság alá kerültek. A magyar társadalom jelentős része ezt Trianon részleges jóvátételeként élte meg.

Rövid távon a revízió sikertörténetnek tűnt. A határok, amelyekről húsz éven át úgy látszott, hogy megváltoztathatatlanok, mégis módosultak. A magyar politika egyik legfontosabb célja látszólag teljesülni kezdett.

Hosszú távon azonban a mérleg sokkal súlyosabb volt. A revíziós sikerek a tengelyhatalmak nagyhatalmi játszmáihoz kötődtek. Magyarország egyre inkább azokhoz a hatalmakhoz kapcsolta saját nemzeti céljait, amelyek a második világháború végére vereséget szenvedtek.

Ezért a háború után a győztes hatalmak nem úgy tekintettek a bécsi döntésekre, mint igazságos korrekciókra. A tengelyhatalmi Európa részeként látták őket. Ami magyar szemmel Trianon részleges orvoslása volt, az a győztesek szemében a Hitler és Mussolini által támogatott rend következménye lett.

Ez döntötte el a revízió utóéletét. A területi nyereségek a tengelyhatalmak vereségével együtt politikailag tarthatatlanná váltak.

Az 1947-es párizsi béke

A második világháború után Magyarország ismét vesztes országként került a béketárgyalások elé. A győztes hatalmak nem ismerték el tartós rendezésként az 1938 és 1941 közötti területi változásokat. Az 1947. február 10-én aláírt párizsi békeszerződés semmissé nyilvánította a bécsi döntéseket, és visszaállította a trianoni határokat. De nem pontosan az 1920-as helyzetnek megfelelően, hanem magyar szempontból még annál is kedvezőtlenebbül: Horvátjárfalu, Oroszvár és Dunacsún is Csehszlovákiához került.

Ezért jogilag pontatlan a mai magyar határokat trianoni határoknak nevezni. Trianon határrendszerét a két világháború között részben felülírták. Az első és a második bécsi döntés, Kárpátalja visszacsatolása és a délvidéki bevonulás megváltoztatta az 1920-ban meghúzott határokat. A második világháború után viszont egy új békerendezés állította vissza őket.

A mai jogi állapot alapja tehát az 1947-es párizsi béke. Magyarország 1947-ben nem egyszerűen „visszatért Trianonhoz”, hanem egy új nemzetközi békerendszerben kapta vissza a trianoni határokat, kissé még kedvezőtlenebb formában.

Miért mégis Trianon maradt a seb neve?

Ha jogilag az 1947-es párizsi béke rögzítette újra a mai határokat, felmerül a kérdés: miért nem Párizs lett a magyar történelmi emlékezet központi fogalma? Azért, mert a veszteség eredeti neve Trianon volt. 1920. június 4-e volt az a pillanat, amikor a történelmi Magyarország szétesése először kapott nemzetközi jogi formát. Trianon adta meg a trauma nevét. Párizs ezt a rendet a második világháború után helyreállította, de nem ő teremtette meg az eredeti törést.

Az emlékezet nem mindig úgy működik, mint a jog. A jog azt kérdezi, melyik szerződés van hatályban, melyik rendezés állapította meg a jelenlegi határokat. Az emlékezet azt kérdezi, hol történt az első nagy veszteség, melyik pillanat sűríti magába a közösségi tapasztalatot.

Ezért Trianon ma elsősorban nem hatályos szerződésként fontos, hanem történelmi emlékezetként. A jogi rendet 1947-ben Párizs állította vissza, de a veszteség neve a magyar emlékezetben Trianon maradt.

Trianon árnyéka azért maradt ilyen hosszú, mert nemcsak egy békeszerződésről szólt. Egy nemzetközi rend része volt, amely Magyarország számára súlyos veszteséget hozott. Ez a veszteség a két világháború között revíziós politikát indított el, amely rövid távon látványos sikereket, hosszú távon azonban újabb vereséget és újabb békediktátumot eredményezett.

A felvételen a versailles-i palota látható, ám a versailles-i békerendszer és a párizsi békeszerződés magyar vonatkozású dokumentumait sem ebben írták alá Fotó: Karácsonyi Zsigmond

A természet kalendáriuma (DCCXXVI.)

Kiss Székely Zoltán

A bozótból ki-kilesve
piroslik a vadcseresznye.
Rigók, szajkók örömére
érik lassan feketére
s hálából az ingyen-gazdák
szertehordják apró magvát.

A tavaszi fagyokat se
sínyli meg a vadcseresznye.
Később nyílik, mint a kerti,
nem kell óvni, dédelgetni.
Virágjából a vadméhek
gyűjtenek maguknak mézet.

Csemetéjét ha beoltják,
akkor se felejti múltját.
Gyümölcsében ott az erdő
ínyed alatt is fölsejlő,
féltve őrzött, ezerféle
édeskedvű kesernyéje.

Kányádi Sándor ***Vadcseresznyé***jével indulok az ikrekből a rákba. A csillagászati hónap névadója mintájául a tarisznyarákok családja (Cancridae) szolgált. Időszámításunk kezdetén a Nappal való együttállása Egyiptomban a Nílus áradását jelezte. Egyiptomban csak a késői korban vált általánossá a csillagkép rákábrázolása, korábban inkább szkarabeuszhoz hasonlították. A csillagkép adott helyet a napfordulónak. A napgolyó is úgy gördül végig az égen, ahogy a galacsinhajtó szkarabeusz a szamárgombócát gurigatja. Amint a napisten a napkoronggal, úgy volt egylényegű ***Khepri*** a galacsinnal, amibe a petéjét tojja, s amiből a világra jön.

Szent Iván napja, az év leghosszabb napja közelében, idén június 20-án rendezik meg minden évben a ***múzeumok éjszakáj***át. Ez alkalommal számos múzeum és gyűjtemény várja a látogatókat éjjel.

Az esztendő ma átbillent az ormán,
lejtője várja: nyári s őszi rét,
és lenn, az őszi táj alatt, mogorván
komor vidék: a téli vaksötét.

Veszem a szót **Áprily Lajos**tól, s hogy ne legyen ily komor, így folytatja ***Június 21***. című versét:

De láttad-é, ha fogy homálya,
s újból emelkedőre hág?
Március és május csodája
s csodákon túl új csúcsa várja,
s tágul élet, tágul világ.

Június 21-e a csillagászati nyár kezdete. Ezen a napon a leghosszabb a Nap égen megtett útja (nálunk északkeleten kél, és északnyugaton nyugszik), a Ráktérítő magasságában tűz merőlegesen a földre. A Nap az északi félgömbön a rák jegyébe lépve hág a legmagasabbra, itt megfordul, s süllyedni kezd az Egyenlítő felé. A nyári napforduló jelképe a renaissz korban a kalászkoszorús, jobbára meztelen ifjú. Mindössze ágyékát fedte bíborszínű fátyol, amit a derekán csillagos öv tart, a Rák jelét formázó csattal. Hajdanán a nyári napforduló a naptári év kiemelkedő ünnepe volt. Hellászban sok helyütt ekkor kezdték az évet: Athénban és Delphoiban például a napfordulatot követő újholdkor. Ünnep volt az év „teteje” a keltáknál, a germánoknál és a szlávoknál, és tovább élt a keresztény Európában is, mindenekelőtt a Szent Iván-napi tűzünnepben.

A nyári napfordulóhoz legközelebb eső vasárnap idén június 21., a ***Nap napja***. A ***Napenergia Társaság*** európai tagozatának felhívására vált ünnepnappá.

Minden idők legnagyszerűbb történeteit a Napról, a Napot megszemélyesítő emberistenekről írták (…) Az ember egyre elveszettebb végtelenné, parttalanná táguló világában (…) – írja **Jankovics Marcell** ***A Nap könyvé***ben. *– A végtelen felfoghatatlan, és helyünket lehetetlen megtalálni benne. A naprendszer, a Nap „világa” áttekinthető, és ugyanarra tanít, amire a Végtelen: nem szakíthatjuk ki magunkat büntetlenül a nagy Egészből, (…) mert belátható időn belül elpusztulunk. A Napról szóló ősi mítoszok tanulsága ez: fogadd el a világ Rendjét és törvényeit, tanulj meg élni velük, de ne lázadj ellenük, mert úgyis reménytelen.*

1982-ben **Maurice Fleuret** francia zenetudós javaslatára az év leghosszabb nappalát a ***zene ünnepé***vé nyilvánították. 1997-ben a ***Zene Európai Ünnepé***nek chartáját 12 európai ország 16 városa írta alá Budapesten. Mára a zene ünnepe európai, sőt világméretűvé vált; több mint száz országban rendezik meg június 21-én.

„Csak a derű óráit számolom”,
mondta pár szó s egy vasrúd a falon,
a napóráé. Láttam én is a
latin szöveget, s lelkem bánata
irigyelte a vidám öreget,
aki oly bölcs betűket vésetett
a buta kőbe (…) A felhők fölött
kellett volna elfogni az örök
tündöklést! a nap arany árvizét,
tengerét! az édes könnyelműség
lepkeszárnycsókú pillanatait,
s főképp azt, melyben a mámor lakik.

Mozart hallgatása közben ébredek rá a zene és a természet egyneműségére. Valahogy úgy, ahogy ezt **Szabó Lőrinc** szavakba öntötte.

(…) Tavak, mocsarak
szittyói közt, szikrázó ég alatt
ma is szállok én (…) Igen, azt a testtelen
úszást, lebegést kéne, istenem,
utolérni, a könnyűt, (…) csak az örök ég
örök hajósa lenni, ahogyan
(…) valahányszor párologtat-emel
a kép, mint karmestert a pálca, mely
fuvolát zendít s kürtöt s hegedűt!
Óh, igen, a fényt, napot, a derűt,
illatok táncát, szélhalk őzikét,
s fent a kékben a habos gőzökét,
(…) félve hallgatom
Mozartot, s tűnődöm a tavaszon
vagy akárcsak a múlt nyáron
(…) és felsóhajtok: gyógyíts meg, Zene,
te, Mindenségé, édes üteme
a fájdalomnak, Varázsfuvola,
varázsjáték, te, tündér mámora
hitnek, reménynek: árnycsík a falon
a nagy fényben, s a szívben nyugalom
(…) az élő lomb tengerzöldje alatt,
s bölcsesség, a vidám öregeké,
amilyen azé lehetett, azé
a napórásé, ki – „Non numero
horas, nisi serenas!” – drága jó
intelmét adja, még most is, tanácsul:
„Csak derűs órát veszek tudomásul!”

Derű órája. Úgy fordulunk az élő természetet éltető Nap felé, mint a székely ezermester, **Bodor Péter** – 238 évvel ezelőtt, 1788. június 22-én született Erdőszentgyörgyön – vörösréz Apolló-szobra a zenélő kútja kupolájának tetején.

Tizenegy éve, 2015. június 23-án, halt meg **Ajtay Ferenc** földrajz–földtan szakos tanár, az ***Erdélyi Gyopár*** egykori főszerkesztője. A kolozsvári ***Brassai Sámuel Líceum*** elvégzése után, 1955-ben a ***Bolyai Tudományegyetem*** földrajz–földtan szakán végzett. 1965-ben kezdett publikálni. Első fokú tanári dolgozatát 1977-ben védte meg ***A Feleki gerinc és környéke földtani és természeti földrajzi viszonyai*** című dolgozatával. Kutatási eredményeit a ***Studia Universitatis Babeş–Bolyai***, a ***Korunk évkönyvek***, a ***Múzeumi Füzetek*** közölték. Több mint négyszáz cikket és tanulmányt jelentetett meg a földrajz, földtörténet, tengertan, szeizmológia és tektonika, környezet- és tájvédelem, valamint a bányászat témakörében. Tudományos ismeretterjesztő és tudománynépszerűsítő írásait ***A Hét***, a ***Természet Világa***, az ***Igazság***, a ***Szabadság***, a ***Romániai Magyar Szó*** és az Erdélyi Gyopár közölték. Ezek közül most egyet emelnék ki: a Természet Világa 2000. novemberi számában megjelent ***A kolozsvári Házsongárdi temetőben pihenő természettudósok*** című. 1991-től szerkesztője, majd 1994-től 1999-ig főszerkesztője volt az Erdélyi Gyopárnak.

Bíbor heremező varázsjátéka

Az esztendő ma átbillent az ormán

Június 24. ***Szent Iván***-nap. Egyben ***Keresztelő Szent János***nak, a magyar népdal „virágos” Szent Jánosának és az ősi fényszimbolikának közös ünnepe. János és a napfordulat együtt ünneplése az V. századtól általános. Egy forrás szerint mi, magyarok, a XI. században már gyújtottunk tüzet Iván előestéjén. De már az arab és bizánci források is megemlékeznek a pogány magyarok tűzimádatáról, és a tűzkultusz a napév fordulópontjaihoz kötődő rítusok része volt. A katolikus egyház Szűz Márián kívül csak Keresztelő Szent János esetében ünnepli névnapként a szent feltételezett evilági születésnapját. Az evangéliumok szerint János éppen fél évvel volt idősebb Jézusnál, születésnapja ezért került június 24-ére. János evangéliuma ilyen szavakat ad a keresztelő szájába: „Annak növekednie kell” – mármint Jézusnak –, „nékem pedig alábbszállanom” (Jn 3,30). Mindez a növekedés a téltől nyárig hosszabbodó nappalokra, az alábbszállás a nyártól télig rövidülő napokra is értendő. **Bod Péter** XVIII. századi leírása jelzi, hogy az ő idejében a János-nap napfordulatünnep jellege köztudomású volt: *„Néhol kerekeket forgattak annak emlékezetére, hogy a nap immár a’ maga abrontsának felső Pontyára felhágott s megis fordult.”* **Dömötör Tekla** hívta fel a figyelmet arra az énekbe foglalt előírásra, amely szerint az Iván-napi tüzet „négy szögre rakolták” (rakták). Ez a négyszög bizony a Nap „abrontsának”, az ekliptikának fordulópontjait jelképezi.

Június 24-én, 1890-ben született **Baktay Ervin** orientalista, az indiai kultúra és művészet kutatója. Festőművésznek készült, majd orientalisztikai tanulmányokat végzett. 1926 és 1929 között Indiában tanulmányozta a művészeti emlékeket, a filozófiát, a vallást és a népéletet. 1928-ban felkutatta **Kőrösi Csoma Sándor** útjának főbb állomásait és emlékeit. 1946-tól a ***Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Múzeum*** igazgatóhelyettese volt. Halála előtt az indiai kormány meghívására újabb tanulmányutat tett. Számos ismeretterjesztő művet, úti beszámolót és tanulmányt írt.

Június közepe, már sárgulnak a gabonaföldek.

Mai barangolásomban észrevétlen megöregedett ez a nap is. ***Este, hazamenőben*** **Király László**t hívtam segítségül.

(…) énekelem a mélyzengésű nyarat,
mélykutak hűvös vizét,
énekelem a nyarat,
(…) ugyanúgy vág a kaszák éle,
s ölelik magukhoz
a karcsú búzászsákot cséplés után.

(…) szivárványt hordoznak az olajos gépészek
nyomai, s estefelé kezükről
színeket mosnak a Küküllőbe,
mik kibomlanak,
mint messzenyíló-terülő álmok.

Hát énekelem a mélyzengésű nyarakat,
kaszások nyarát, cséplők aranyát,
a férfias nyarakat énekelem,
és elhiszem
a végtelent, mert nem hazudok, ha
szárnyat gondolok az aratóknak,
kik feketék lettek a napban,
s elmondják este, hazamenőben,
hogy énekeltem s boldognak találtattam.

Ily nyári békességet kívánva, maradok kiváló tisztelettel.
Kelt 2026-ban, ikrek havának utolsó napján.

Épített örökségünk

Szatmárnémeti történelmi szíve: láncok, amelyek a múltat őrzik

(Folytatás múlt pénteki lapszámunkból)

Szatmárnémeti Románia északnyugati szögletében, a Szamos folyó völgyében, százhuszonhat méter tengerszint feletti magasságban fekszik. Elhelyezkedése révén a magyar és az ukrán határ felől is könnyen megközelíthető, határvárosnak számít. A Szamos partján fekvő város napjainkban Szatmár megye székhelye. Szatmárnémetit, az első világháborút lezáró trianoni békeszerződés értelmében, annak ellenére csatolták Romániához, hogy abban az időben a város lakosságának kilencvenöt százaléka magyar anyanyelvű volt. Szatmárnémeti kialakulását és fejlődését nagymértékben befolyásolta a Szamos folyó, amely az emberi település kialakítására alkalmas élettéren kívül fontos gazdasági szerepet is kölcsönzött a városnak. Németi a Szamos másik partján helyezkedett el, a két városrész 1715-ben egyesült. Szatmárnémetit „Kölcsey városának" nevezik, mivel 1829-ben kiváló költőnket, Kölcsey Ferencet nevezték ki a megye főjegyzőjévé. A város legrégibb és egyben legnagyobb református temploma a Láncos templom. A Kossuth-kert a város legnagyobb, huszonkét holdas fásított parkja, játszótér, sétányok, kisvasút, mesterséges tó, sziget található benne. Itt kerül megrendezésre évente a Partiumi Magyar Napok rendezvénysorozat, a gyermeknap és számos könnyűzenei koncert is. Egykor állatkert működött benne, de itt állt a híres „Kioszk" épülete is.

Nagy-Bodó Tibor

A Láncos templom

Az úgynevezett Láncos templom építésének terve már 1762-ben megszületett, azonban a türelmi rendeletig nem volt lehetőség hozzákezdeni a munkálatokhoz. A terveket Peinlich Zsigmond kőművesmester készítette, aki a kőművesmunkákat is vállalta.

A klasszicizáló késő barokk megjelenésű templom a 18. század végére jellemző alföldi típusú nagytemplomok egyik szép példája. Nevét a templomot körülvevő alacsony lánckerítésről kapta.

Keletelt, síkmennyezetes teremtemplom, amelynek apszisa a hajóval azonos szélességű. Főhomlokzata háromtengelyes, amelyet párkányfejezetes pilaszterek, csigavonalú gyámok és hajlított szemöldökpárkány díszít. Középtengelye monumentális, bádogfedésű sisakkal lezárt nyugati toronyban folytatódik. A torony testét óraíves párkány zárja le.

A hajó két oldalán félkörívesen záródó, egymástól pilaszterekkel elválasztott fülkék sorakoznak.

Az ablakokon és a mellékbejáratokon rokokó stílust idéző stukkókeretezés jelenik meg, amely a 20. század második felében készült.

Mind keleti, mind nyugati oldalán karzat zárja le a teret, a nyugatin az orgona kapott helyet.

Az egykori református templom

A 17. század végén már állott egy református templom a mai belvárosban, ez az épület 1703-ban pusztult el, amikor a kurucok a várost felégették.

Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkból tudjuk meg, hogy a felperzselt város Szatmár-hegyre menekült lakói csak 1705-ben merészkedtek vissza, és II. Rákóczi Ferenc fejedelem engedélyével 1707-től a vár „élésházában" tartották istentiszteleteiket.

Ez az épület a Vécsey-ház telkén, a mai Képzőművészeti Múzeum helyén állott, és ez maradt az istentisztelet helye egészen addig, amíg egy újabb fatornyos, paticsfalú templom el nem készült, amelyben 1725-ben tartottak először istentiszteletet, és amelynek 1744-ben javították a belsejét.

Noha már 1762-ben úgy döntöttek, hogy új templomot építenek, tervük megvalósításával egészen II. József türelmi rendeletéig várniuk kellett.

A bibliai idézetet tartalmazó követ a torony falába építik be

Végül 1786. május 28-án határozta el az egyháztanács az új, ma is fennálló templom felépítését.

Helyét a régi temetőben, az egykori, 1703-ban leégett templom mögötti területen jelölték ki.

Az ünnepélyes alapkőletétel 1788. szeptember 11-én zajlott le. A kőművesmunkák nagyjából 1794-re készültek el. A munka előrehaladásával a régi, paticsfalú templomot 1795-ben lebontották.

Ennek az épületnek egy bibliai idézetet tartalmazó feliratos követ beépítették az új torony falába.

A nagykarba felvivő lépcsőnél a mai napig látható, barokk keretelésű kőlap felirata a következő:

„Meghallgattam a te könyörgésedet mellyel könyörögtél én előttem: megszentelem e házat, melyet építettél, abban helyeztetvén az én nevemet mind örökké és ott lesznek az én szemeim és az én szívem mindenkor." (Kir. 9,3.).

A templomépítés 1797-ben már annyira előrehaladt, hogy hozzáfogtak a toronyépítéshez is, a munkát az év augusztusáig be is fejezték, és a toronysisak csúcsára felkerült a gömb is.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Mennyire játékos és kiszámíthatatlan a történelem!

Szatmár és Németi ikervárosok, így tekinthetjük mindkét város szinte ikertemplomának, a reformátusok istenházának szent hajlékait is, hiszen mindkettő ugyanazon sváb helyi építőmester keze alól kerülhetett ki.

Ő készítette a tervrajzokat, ő pallérkodta végig az építőmesteri munkákat, amelyek szintén az ő felügyelete alatt készültek.

Adódott, hogy csak II. József türelmi rendeletének kiadása után vált lehetővé a templomépítés, így az 1788-ban elkezdett szatmári templom alapkőletétele után öt évvel a németi templom munkálatait kezdhették el.

Mivel Szatmár már az 1527–35-ös időszak között elfogadta az Erdély-szerte teret hódító reformációs eszméket, az elöljáróság közös megegyezésével istentiszteleteiket a város akkori plébániatemplomában tartották, amelyet később Bethlen Gábor fejedelemtől megkaptak végleges használatra.

Ugyan csak negyven évig tartott a gyülekezet álma, amikor az akkori piactér mögötti volt temető mellett épített szent hajlékukba költözhettek a 17. század második felétől.

Ez a terület már véglegesnek bizonyult, hiszen a későbbi, azaz a mai templom is ide épülhetett. A templom megegyezik a helyi régió úgynevezett „alföldi típusú nagytemplom" formavilágával, stílusa az akkori „copf", azaz letisztult klasszicizáló késő barokk.

A szerényebb kidolgozású Németi kisöccsétől annyiban is különbözik a templomunk, hogy a háromtengelyes, fenséges kialakítású hajónak az ablak-pilaszterablak belső osztású ritmikus ornamentikája ott kifordul a külső homlokzatra.

A nyugati főhomlokzat oldalsó főbejáratának középső tengelyében található egytornyú kialakítás jellegzetessége, hogy a toronytest a hajó tetőszerkezetébe bemetszve, a homlokzati síktól meg kiugratva alkot egy önálló egységet. A templom többszöri helyreállítása és főjavításai után is megtartotta az eredeti tervek szerint elképzelt formáját, díszítővilágát.

A középkori temető helyére épített templom előtt egy köztéri városi kerekes ivókút állt

Legutóbb a múlt évi kikeletkor, azaz március havában hálaadó istentisztelettel ünnepelhették meg a teljes belső felújítási munkák befejezését, amelyek költségeit a hívek és Magyarország kormányának köszönhetően oldhatták meg. Az ünnepség befejező passzusára érdemes odafigyelni, hiszen ez nemcsak a szatmárnémetieknek, hanem az összmagyarságunknak is tanulópéldájául szól: „Ne kifelé és lefelé, hanem befelé és felfelé tekintsünk. Ennek szellemében szemléljük a körülöttünk zajló eseményeket, de a történelmünket is." Maradjunk büszkék tartalmas magyar történelmünkre, őseink cselekedeteire mindig felemelt fejjel tekintsünk.

A szisztematikus városrendezés előtti időkből fennmaradt leírásokból és képeslapokból jól kivehető, hogy a korabeli középkori temető helyére épített templom előtt állott egy köztéri városi kerekes ivókút. Az utcahálózat fejlesztésével, közművesítésével és a Kölcsey utca parkosításával ez eltűnt.

Ezen városszépítési munkák során távolították el 1902-ben a város első köztéri, a volt piactéren, a mai főtéren elhelyezett, 1864-ben felavatott Kölcsey Ferenc-szobrát.

A ledöntött emlék

Ez a mai Láncos templom kertjébe akkor áthozott szobor valójában egy díszes, négyszögletű feliratos talapzatra helyezett emlékoszlop, amelynek a tetején állott a volt vármegyei jegyző, Kölcsey mellszobra. Ez az emlékoszlop a templom bejáratával szemben volt elhelyezve, egészen a nagy háború utáni időkig.

Az impériumváltás után ismeretlennek nevezett tettesek ledöntötték az emlékművet, az oszlopot összetörték, és a szobor fejét eltüntették. Az emlékoszlop maradványai, a talapzatrészek és a fej nélküli büszt a főtéri Vécsey-ház udvarán van kiállítva. A reményüket és hitüket soha nem hagyó szatmáriak Lakatos Pál szobrászművész alkotását, egy mai értelemben bemutatott újabb Kölcsey Ferenc-mellszobrot helyeztek a régi helyére, a református templom előtti mai, Kálvin Jánosról elnevezett térre, a templomkertbe.

A nagy egyházi reformátorok képei

A Láncos templom és az azt körülölelő park majd teret alkotó összképének látványa az egytornyú templomon kívül nagyon sok és nevezetes helyi magyar örökséget mutat.

Miután a helyi Hám János püspök javaslatára a korábban végleg felszámolt várerődítést körülölelő Szamos folyó holtágait megszüntették és feltöltötték, a megmaradt árkok kiszárítása utáni területek új utcavonal-kiképzéseket és -beépítéseket kaptak.

Itt található az 1761–63 között épült esperesi hivatal, a református nőnövelde, az 1867–69 között épült leánygimnázium, a református főgimnáziumi bentlakás és a Református Főgimnázium épületsora.

Ezzel az épülettel kapcsolatban nem maradhat említés nélkül a hajdani tanári szoba, amelynek terme egykoron az itt működő presbitériumi gyűléseknek adott helyet. Ennek a csodálatos és híres helyiségnek nevezetessége a mennyezetét és falait díszítő szekkó képek sora.

Ezek a száraz felületre nedvesen festett képsorok örökíthették meg a nagy egyházi reformátorok képeit, a nekünk legfontosabb Szenczi Molnár Albertet, a bibliafordító Károli Gáspárt, a prédikátor Kálvin Jánost és a reformáció alapjait nehézkesen kiharcoló Luther Mártont.

Reményik: Ne hagyjátok…

Az egyház nagyjai mellett a világi élet méltóságai közt találjuk fejedelmünk, Rákóczi György arcképét is. Hát ennyire szorosan illik itt a Partiumban is az itteni magyarokra az erdélyiek féltve őrzött Reményik Sándorának szent verse: „Ne hagyjátok a templomot, a templomot s az iskolát", hiszen ennek a főgimnáziumnak helyén már 1608-tól állott az a humanista oskola, amely alapjául szolgált a későbbi híres Schola Satmariana gimnáziumnak.

Később ennek a három földszinti termében alapította a híres Kölcsey Kör azt a gyűjteményes Kölcsey-múzeumot, amely alapját képezi a mai Megyei Múzeum gyűjteményes kiállításának.

Ehhez utolsó adalékként felsorolhatjuk ennek a több száz éves szellemi tulajdont őrző épületegyüttesnek a sors adta névváltozásait, miszerint ez a volt Református Gimnázium a politikai és államhatóságok kénye-kedvére Állami Magyar Fiúlíceum, majd Kölcsey Ferenc Líceum, Ipari Líceum, Magyar Líceum és végül Kölcsey Ferenc Főgimnázium. Mindezek a változások egy örökre helytálló református templom védő árnyékában történhettek.

Hát ugye… mennyire játékos és kiszámíthatatlan a történelem.

** A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; a segítségért dr. Kálmán Attila tanárnak, történésznek. Az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek. Összeállításunkat szakembereink véleményezésével a következő pénteki lapszámban még kiegészítjük.*

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1208.

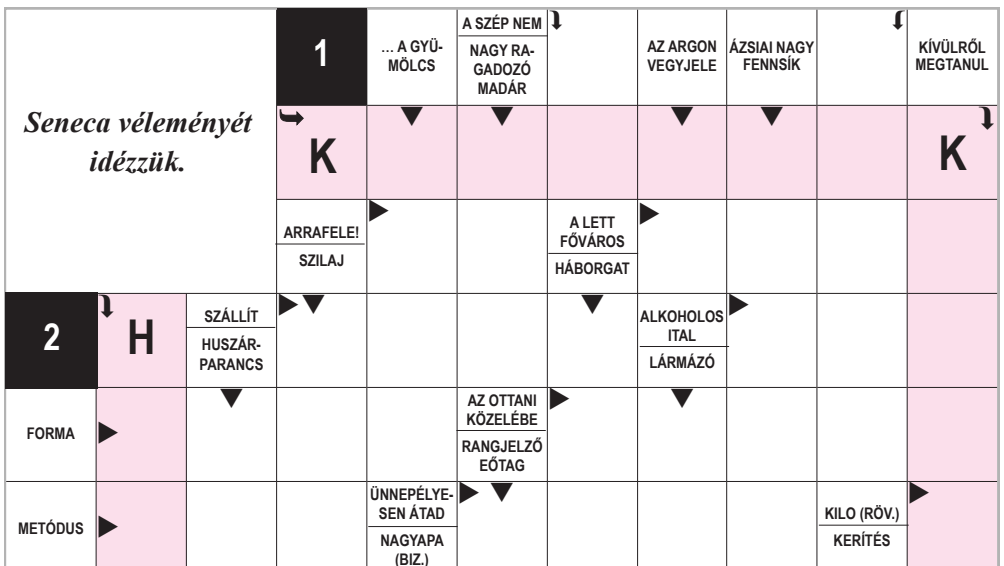

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

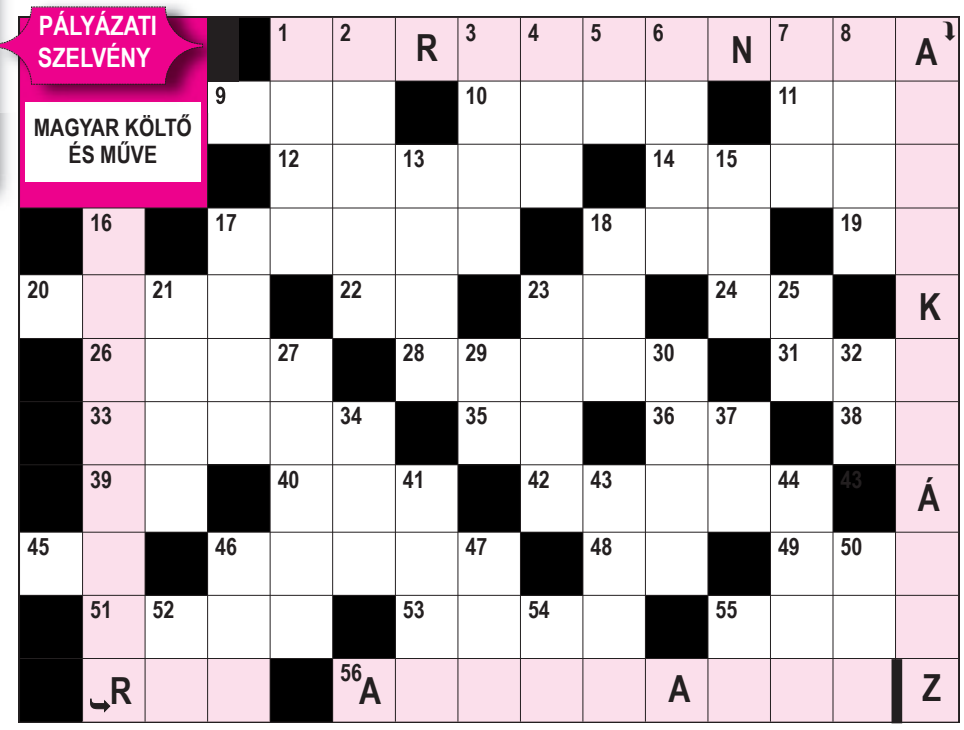

VÍZSZINTES:

1. Idézet a műből. 9. Erőd. 10. Becézett Pál. 11. Több mint elég. 12. Durva illetés lábbal. 14. Poszméh. 17. Dolgozik a mozdony. 18. Tesz, helyez. 19. Oda-vissza női név. 20. Zúzó. 22. Francia arany. 25. Skálahang. 24. Juttat. 26. Ravaszdi. 28. Igazolja a máshollétet. 31. Ez a hal nem hal. 33. Átkarol. 35. Biológiailag létezik. 36. A tetejére. 38. Most készült. 39. Végtelen sah! 40. Tinta angolul 42. Olasz szerelem. 45. Azonban. 46. Az ottanitól. 48. Bankbetét! 49. Kályha sütőrésze. 51. Szleng, zsargon. 53. Nem szeret dolgozni, lusta. 55. Jól vág a használt vágóeszköz. **56. A vers címe.**

FÜGGŐLEGES:

1. Lépkedő, működő. 2. Renegát, besúgó. 3. Szerzetes főpap. 4. A hét vezér egyike. 5. Elek! 6. Verdi operája. 7. Tusnád része! 8. Palást. 14. XV. századi nádor neve. 15. A Volgába ömlik. **16. A költő neve.** 17. Iparba befektetett pénz. 18. Fogoly. 21. Az ő személyéről. 23. Kevert szín. 25. Azonban. 27. Vélő (nép.). 29. Folyadék. 30. A ceruza régi neve. 32. Bánat. 34. Vizet tölt. 37. A portéka pénzben adott értéke. 41. Ázatlan kórház! 43. Sakkjátszma vége. 44. Női név (febr. 13.). 46. A koponyánkban van. 47. Férfinév (oroszlános). 50. Ene átrendezve! 52. Részvénytársaság (röv.). 54. A masni nem mai! 55. A kés aktív része.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket július 2-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Minirejtvény

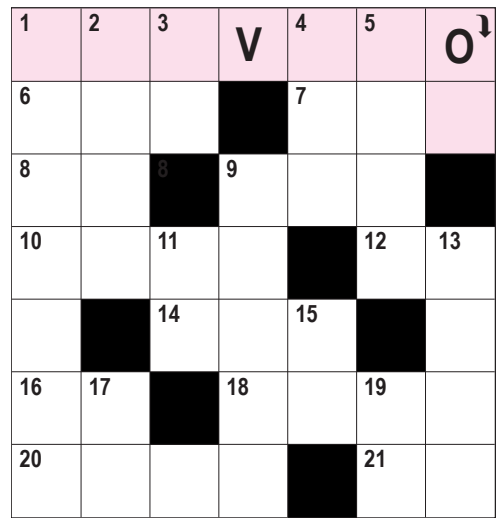

VÍZSZINTES:

1. A gyorsaság szükséges, a sietés káros – az idézet szerzője. 6. Ajtó része. 7. Úthosszúság. 8. Arrafele! 9. Isme. 10. Haver (nép.). 12. Párt! 14. Kézzel jelez. 16. Állóvíz. 18. Eladásra kínál. 20. Kr. után 476-ig tartott. 21. Megfelelő.

FÜGGŐLEGES:

1. Tépő. 2. Becsukó. 3. Parancsoló. 4. Bizonyos ideje. 5. Megfog és húz. 9. Pedagógus. 11. Te és én. 13. Taszító. 15. Üres tér! 17. Jól van, angolul. 19. Most készült.

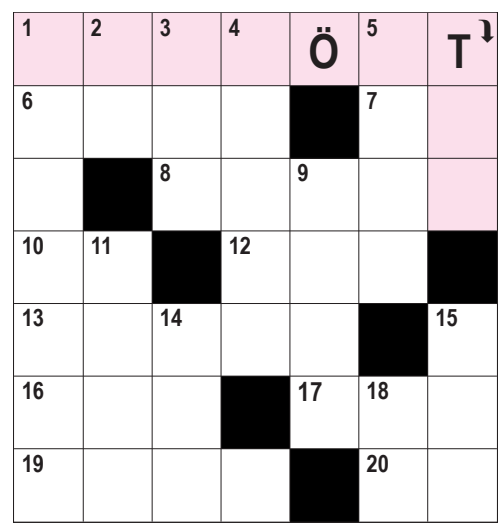

VÍZSZINTES:

1. Folklór. 6. Létezni képes. 7. Verébhangok. 8. Kellemetlen. 10. Félelem. 12. Az én… (francia). 13. Függőzár. 16. Korszak. 17. Mátka. 19. Könnyező. 20. Juttat.

FÜGGŐLEGES:

1. Tanítás. 2. Létezik. 3. Kenyeret süt. 4. Időjárás. 5. … Uris (író). 9. Dal. 11. Máriácska. 14. Végtag. 15. Sereg. 18. Arrafele!

L. N. J.

Az M. V. MARTIALIS GONDOLATA
című pályázat nyertesei:
Kiss Magdolna,
Marosvásárhely, Győzelem tér
Simó Attila,
Marosvásárhely, 1848. út
A pályázati rejtvény megfejtése:
AMI TÚLMEGY A MÉRTÉKEN, RITKÁN ÉR ÖREGKORT.

Megfejtések a június 11-i számból:

Minirejtvény:
1. Pilinszky
2. Labruyere

Skandi:
A tisztesség drágakő, a türelem színarany.

Mentor Könyvek Kiadó

Célja, hogy közkinccsé tegye az értékes kéziratokat, és publikálja, népszerűsítse őket a mindenkori magyar könyvpiacon (legyen szó szépirodalomról, ismeretterjesztésről vagy gyermek- és ifjúsági irodalomról). Szándéka, hogy beemelje szerzőit az irodalmi, a történelem- és néprajzkutatókat a tudományos köztudatba, a fordításokkal pedig hidat teremtsen a különböző írott kultúrák között. Esélyt és teret ad a fiatal szerzőknek, és rajtuk keresztül, velük teremt átjárást a magyarországi és erdélyi könyvpiac között.

mentorkonyvek.ro

Vb-2026: Ronaldo jubileuma nem ért győzelmet, Kane duplája igen

Harry Kane duplával vezette győzelemre az angol válogatottat a labdarúgó-világbajnokság szerdai játéknapjának horvátok elleni rangadóján, míg Cristiano Ronaldo beállította Paolo Maldini rekordját a vb-mérkőzések számát tekintve. A portugálok ugyanakkor nem tudták győzelemmel kezdeni a tornát. Nem így Kolumbia, amely sikerrel rajtolt a vb-újonc Üzbegisztán ellen, míg Ghána a ráadásban szerzett góllal szerezte meg a három pontot Panama ellen. Összefoglaló:

K csoport:

**** Portugália – Kongói DK 1-1 (1-1)***

A portugálok már a 6. percben vezetést szereztek João Neves fejesével, ám az afrikai együttes Yoane Wissa találatával még az első félidő hosszabbításában egyenlített. A szünet után az európai együttes birtokolta többet a labdát, de kevés veszélyes helyzetet alakított ki, Cristiano Ronaldo pedig két nagy lehetőséget is kihagyott. A hatodik világbajnokságán szereplő csatár 23. vb-mérkőzését játszotta, ezzel utolérte az örökranglista negyedik helyén álló Paolo Maldinit.

**** Üzbegisztán – Kolumbia 1-3 (0-1)***

A dél-amerikaiak Daniel Muñoz góljával szerezték meg a vezetést az első félidő végén, majd az üzbégek történetük első vb-találatával, Abboszbek Fajzullajev fejesével egyenlítettek. A válasz nem sokat váratott magára, Luis Díaz öt perccel később újra előnyhöz juttatta Kolumbiát, a hosszabbításban pedig Deyver Campaz állította be a végeredményt. Az üzbég válogatott bátor második félidei játékot mutatott, de a Copa América legutóbbi ezüstérmese végül érvényesítette a papírformát, és három ponttal kezdte a tornát.

L csoport:

**** Anglia – Horvátország 4-2 (2-2)***

A kvartett rangadóján Harry Kane két gólt szerzett – egyet megismételt büntetőből és egyet fejesből –, majd Jude Bellingham és Marcus Rashford is betalált az angoloknál, míg a horvátok részéről Martin Baturina és Petar Musa volt eredményes. A látványos mérkőzés fordulatos első félideje 2-2-vel zárult, de a szünet után a háromoroszlánosok magasabb fokozatba kapcsoltak, és megérdemelten szerezték meg a győzelmet. Kane tizedik világbajnoki góljával feljött az örökranglista tizedik helyére, és David Beckham után a második angol játékos lett, aki három különböző vb-n is gólt szerzett.

Az angolok csapatkapitánya megszerzi második gólját

Fotó: a FIFA World Cup közösségi oldala

**** Ghána – Panama 1-0 (0-0)***

A hosszabbításban szerzett góllal dőlt el a mérkőzés. A torontói, esős időben rendezett találkozó sokáig kevés helyzetet hozott, egyik csapat sem tudott komoly fölényt kialakítani. Amikor már úgy tűnt, gól nélküli döntetlen születik, a 90+5. percben Yirenkyi egy gyors ghánai ellentámadás végén megszerezte a győztes találatot. Panama így továbbra is nyeretlen a világbajnokságon.

A következő napok programja

Június 19., péntek:
* 1.00 óra: Kanada – Katar (B csoport)
* 4.00 óra: Mexikó – Dél-Korea (A csoport)
* 22.00 óra: Egyesült Államok – Ausztrália (D csoport)
Június 20., szombat:
* 1.00 óra: Skócia – Marokkó (C csoport)
* 3.30 óra: Brazília – Haiti (C csoport)
* 6.00 óra: Törökország – Paraguay (D csoport)
* 20.00 óra: Hollandia – Svédország (F csoport)
* 23.00 óra: Németország – Elefántcsontpart (E csoport)
Június 21., vasárnap:
3.00 óra: Ecuador – Curacao (E csoport)
7.00 óra: Tunézia – Japán (F csoport)
19.00 óra: Spanyolország – Szaúd-Arábia (H csoport)
22.00 óra: Belgium – Irán (G csoport)
Június 22., hétfő:
1.00 óra: Uruguay – Zöld-foki Köztársaság (H csoport)
4.00 óra: Új-Zéland – Egyiptom (G csoport)
20.00 óra: Argentína – Ausztria (J csoport)

Aktív nyaralás

Hasznosan töltenéd a nyarat? Kipróbálnád magad új területen? Szereznél felejthetetlen élményeket és életre szóló barátságokat? Szereted a népzenét, a néptáncot, vagy gondoltál arra, hogy jó lenne megtanulni alaplépéseket? Nos, ha valamelyik kérdésre is igen a válasz, érdemes megfontolni és eljönni közénk, a jobbágytelki táborba. Nem számít az sem, ha nem vagy táncos lábú, nálunk nem csak a páva, a veréb is madár. A tábor szó hallatán sokan gyerekekre gondolnak, pedig a rendezvény minden korosztály számára kínál kikapcsolódást, szórakozást, színes, gazdag programokkal, szinte fesztiváljelleggel. Ezért ez a tábor Erdély egyik legnagyobb és leghangulatosabb nemzetközi néptánctábora lett, hagyománnyá, fogalommá vált a népzenét, néptáncot kedvelő táncházasok körében.

A marosvásárhelyi Folk Center Alapítvány tagjai által szervezett táborban a résztvevők elsősorban az itt található, Európában egyedülálló, reneszánsz gyökerekből eredő marosmenti forgatós táncokkal, dalokkal, muzsikával, tárgyi, kézműves- és szokásvilággal, ismerkedhetnek.

A műsorfüzet kínálatában a néptánc, népzeneoktatások mellett megtalálhatók alkotóműhelyek, vetítések, kiállítások, előadások, koncertek, bemutatók, vetélkedők, kirándulások és meglepetések.

A környezet zsákfalusi, a hangulat erdélyi, családias.

A festői, békés környezetben neves oktatók, zenészek, előadók, meghívottak és a kihagyhatatlan folkkocsma gondoskodnak az idei műsorról, jó hangulatról.

Minden este táncház!

Nem elhanyagolható, hogy Bartók Béla anno olyan népdalokat gyűjtött Jobbágytelkén, melyek körbejárták a világot, és valamennyi magyar ember ismeri őket: Erdő, erdő, erdő, marosszéki kerek erdő, Már minálunk, babám, A malomnak nincsen köve.

Focibarát tábor vagyunk, követjük a vb-t.

Végül pedig ez a tábor egy olyan hely, ahol a jó emberek találkoznak!

XXVIII. MAROSSSZÉKI
NÉPZENE- ÉS NÉPTÁNCTÁBOR
Jobbágytelkén,
július 12–19. között.
Gyere el, csak veled lesz teljes a kép!

Bővebb információ a www.folkcenter.ro honlapon, valamint a Facebook-, Instagram-, YouTube- és TikTok-oldalunkon.

Pénteken nyit a Víkendtelep

Fotó: Nagy Tibor

Június 19-én, pénteken ismét megnyitja kapuit a strandolók előtt a marosvásárhelyi Víkendtelep, ahol a délután folyamán izgalmas programokkal készülnek a látogatóknak.

Szeredai Vivien

A strandolni vágyók a megszokott program szerint már reggel 9 órától élvezhetik a Víkendtelep szolgáltatásait. A felnőtteknek a belépő idén 30 lejbe, a 3 és 14 év közötti gyerekeknek és nyugdíjasoknak pedig 15 lejbe kerül. A 3 év alatti gyerekeknek a belépés ingyenes. A marosvásárhelyiek a személyi igazolvány felmutatásával a belépőjegy vásárlásakor 25 százalék kedvezményben részesülnek. A háromnál több gyermeket nevelő családok 50 százalék kedvezményre jogosultak a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal által kiállított igazolvány felmutatásával. Az előző évekhez hasonlóan, továbbra is ingyenes a belépés a gyermekotthonokból érkező gyermekek és kísérőik, valamint a súlyos és fokozott fogyatékossággal élő személyek és egy kísérőjük számára.

Az idénynyitás alkalmával a Marosvásárhelyi Kulturális, Művészeti és Szabadidőközpont szórakoztató programokkal készül a látogatóknak. A résztvevők egy vidám délutánnak és estének lehetnek részesei, ahol a zene, a tánc, a gyerekfoglalkozások, a családi programok és a gasztronómiai élmények találkoznak. 17 órától a CsillaDudance és a Navarra táncosai lépnek színpadra, majd 18.30-tól a FUNKorporation, 20.30-tól pedig a Sarmalele Reci zenekar gondoskodik a hangulatról.

A strand mindennap 9–20 óra között tart nyitva, hétfő kivételével, amikor karbantartási munkálatokat végeznek. Bár a belépőjegyek megdrágulnak, a parkolás továbbra is ingyenes lesz. A Közszállítási Vállalat honlapján közzétett program szerint június 29-től a 46-os buszjárat rendszeresen közlekedik majd a Víkendre.

A Hídember példája

Dr. Ábrám Zoltán

Széchenyi Istvánt, a legnagyobb magyart „Hídember”-ként tartja nyilván az utókor, mivel ő kezdeményezte, és erőfeszítéseinek köszönhető a korabeli Pest és Buda közötti első állandó híd felépülése 1839–1849 között. Akkoriban ez nagyon fontos, hasznos stratégiai lépés volt a későbbi egyesüléssel létrejövő főváros, Budapest életében, közlekedésében. Ezt bizonyítja, hogy a hidat később – az utókor hálája jeléül – Széchenyi hídnak nevezték el.

Amint a sajtóból értesülhettünk róla, a májusi tanácsülésen a marosvásárhelyi önkormányzati képviselők a hozzászóló civilek meghallgatását követően százszázalékosan támogatták az évtizedek óta vajúdó új híd megépítését a Kárpátok sétányon. A fő indokok a szükségesség, az idő múlása, a pénzügyi háttér elnyerése. A lakosok is kifejtették álláspontjukat, tiltakozást fogalmaztak meg: zajra, szennyezésre, egészségi kihatásokra, hatástanulmányi hiányosságokra, egyes formai követelmények be nem tartására hivatkoznak. Mindkét félnek van igaza nyilván, csak másak a lehetőségek az igazuk érvényesítésére. Aláírásgyűjtés kezdődött pró és kontra, bár aligha hiszem, hogy egyesek érdekeit a manipulálás gyanújával kellene bárhol is érvényesíteni. A döntéshozóknak és holdudvaruknak elsősorban hatalmuk van, a kiegyensúlyozottan gondolkodó civileknek pedig aggodalmaik. A józan ész szava ugyanis kimondja, és nagyon sok városlakóval kimondatja, akár a leendő híd közelében él, akár nem, hogy ez a megoldás a zsúfoltságot nem oldja meg, csak szétteríti. Ez a vélemény nemcsak aggály, hanem a valóság előrevetítése, mert legfeljebb a tehetetlen toporgás eredménye lehet az új Maros-híd, amely a valós közlekedési stratégia hiányára hívja fel a figyelmet. Mert ha lenne stratégia, ami nincs, a híd már régen felépült volna egy sokkal hasznosabb helyen. És már lenne parkolóház, kerülőút, sűrűbb vonatközlekedés és a többi a városban és környékén lakók számára. Ihletődni lehetne jó néhány közelebbi város közlekedési stratégiai terveiből és megvalósításaiból.

Sok mindent írtak, mondtak, véleményeztek a témában. Egyöntetű, hogy új hídra már régóta szükség van, sőt többre is a város és környéke területén. Én csupán kiegészíteném néhány adalékkal, amiről kevésbé beszélnek. Egyúttal pedig feltennék néhány megválaszolásra váró kérdést, a teljesség igénye nélkül. Csupán az értelmiségi magatartásra jellemző közösségi aggódás jegyében.

A hídépítés pikantériája, hogy nemcsak a garzonblokk mellett halad el, hanem mondhatni az egykori strand helyén, ráadásul a növekvő forgalmat a város szabadidőközpontja felé tereli. Valamikor három szabadtéri helyszínen létezett fürdési, úszási lehetőség városunkban, ma már csak egyetlen helyen maradt meg. Már ez önmagában szegénységi bizonyítvány, főleg Ákosfalva községgel való összehasonlításban, amelynek a területén „a semmiből” lett három. Egyáltalán nem tartom szerencsésnek, hogy Marosvásárhely egyetlenegy szabadidőközpontjának a környéke az eddiginél zajosabb, szennyezettebb, megközelíthetetlenebb legyen. A jó reklám inkább az lenne, ha még az első kánikulai hullám előtt, valamikor májusban megnyitná kapuit a Víkendtelep, és nem nehezebb közlekedéssel és parkolással, zajosabb és szennyezettebb levegővel várnák a kikapcsolódni vágyókat. Ha az igényesebbek nem Marosszentgyörgyre és Szászrégen környékére településnek át.

Feltevődik tehát a logikus kérdés, hogy milyen elképzelés létezik a Víkendtelep két bejáratának (és kijáratának) a tehermentesítésére. Hogyan közelíthető meg biztonságosan – kiemelten gyermekek számára is – a Maros-part a Cementlapoktól a frissen felavatásra váró kerékpárút hosszában? Az eddiginél nagyobb forgalom esetén mekkora várakozási időre számíthatnak a vonatra várók, milyen megoldással sikerül kezelni a helyzetet? Hogyan lehet be- és kitérni a Víkendre vagy a zsúfoltabb utakra a kisebb utcákból és sétányokból, udvarokból? Egyáltalán érdemes lesz fejleszteni a vasúti – akár városon belüli, környéki – közlekedést, ha akkor lenne igazán káosz, ha a sorompókat gyakrabban engednék le? Már most is reggeli vagy éppen kora délutáni órákban a kocsisor néhány autóhossznyira van a főúttól, akár el is éri azt, és még fokozottabb dugót eredményez a letérés lehetetlensége és ezáltal a forgalom legátlása miatt. Szóval, ne fejlesszük a vasutat, inkább ritkítsuk a vonatjáratokat, hogy csúcsidőben ne érjen a kocsisor a körforgalmon túlra? De hát a vasúti közlekedés – akár a városhatárokon belül – nem része a közlekedési stratégiának? Milyen megoldásokat sikerül találni a párhuzamos fejlesztések érdekében? Vagy elég lesz a híd?

Korábban szintén teljes mellszélességgel támogatta Marosvásárhely tanácsa, hogy a Mobex helyén felépüljön pár ezer új lakos új negyede, egyúttal a város legmagasabb lakóháza. Nos, ha következetesek a “hídemberek”, akkor a Kárpátok sétány immár nosztalgikus retró negyede mellett, az egykori csendes zöldövezet varázsát megszüntetve, jövőépítés gyanánt jöhetnek – még a migránsok is. Az itt lakókat kiszorítva, a forgalmat még inkább megduzzasztva, a környék egykori varázsát megszüntetve akár az egykori jelképeivel együtt. Nem új szabadidőközpontot kellene inkább létrehozni, és a jelenlegi levegőjének a minőségét és kikapcsolódási lehetőségeit megtartani? Vagy egyesek nevében elkeseredetten meg lehet fogalmazni: azért lesz majd igazán hasznos a híd, hogy Marosvásárhelyről elmeneküljenek az egykori csendes és oxigéndús zónából az ott született, felnevelkedett, életük java részét leélő lakosok meg a kikapcsolódás végett rendszeresen oda járók?

Kell új híd, de mennyiben lesz előrelépés, ha az lesz a végső következtetés, hogy nem sikerült jó megoldást találni? De miért nem lehetett? Miért az egykori strand helyére kell egy fél megoldást nyújtó híd, és miért nem valahol fennebb, Marosszentgyörgy szabad területén? Kiknek az érdeke ez? És miért nem sikerül, sikerült stratégiai megoldást találni két település között, amikor azok polgármesterei, a megye vezetője, sőt még a prefektus is magyar? Pest és Buda közt is lett híd a Hídember jóvoltából.

Ami egészen biztos, a józan ész diktálja, hogy minden várt és részben teljesíthető előnye, szükségessége ellenére, többé-kevésbé rosszabb lesz a Kárpátok sétányon lakók élete, a Víkendtelep légzése, de az autósorban állók szívdobbanása sem fog csitulni. Többé-kevésbé. Előbb kevésbé, aztán többé. Egyre többé.

És ami még lényeges: egyelőre sok a kérdés, kevés a válasz. Márpedig minél több megnyugtató válaszra lenne szükség, hogy a fenti megérzés ne váljon valóvá.

Utólag korlátozható egy sikeres európai polgári kezdeményezés tartalma?

A nemzeti régiókért indított európai polgári kezdeményezés szervezői megkezdték az Európai Bizottság viszonválaszának elemzését az Európai Unió Törvényszéke előtt folyamatban lévő perben.

A dokumentum tanulmányozása során egy különösen fontos kérdés került előtérbe.

A Bizottság védekezésének egyik alapja az, hogy a kezdeményezés 2019-es nyilvántartásba vételéhez egy olyan értelmezést kapcsol, amely szerinte meghatározza, hogy miről szólt valójában a kezdeményezés. Ez az állítás már a megtámadott közleményben is megjelent, amelyben a Bizottság közölte a szervezőkkel, hogy nem kezdeményez jogszabályt, és semmilyen intézkedést nem kíván hozni a nemzeti régiók érdekében. Ezzel szemben a most kiadott viszonválasz keményebben fogalmaz, azt állítva, hogy „a szervezők nem hivatkozhatnak arra, hogy a határozatban nem szerepelt a korlátozás”.

A szervezők szerint azonban ezzel kapcsolatban alapvető probléma merül fel.

A Bizottság 2019-ben nyilvántartásba vette a nemzeti régiókért indított kezdeményezést. A határozat nem arról szólt, hogy a kezdeményezést csak részben veszi nyilvántartásba, és nem figyelmeztette a szervezőket arra sem, hogy a hozzáfűzött értelmezés később a kezdeményezés tartalmát meghatározó jogi korlátozásként fog szolgálni.

A kérdés nem az, hogy a Bizottság 2019-ben adott egy értelmezést, hanem az, hogy akkor ezt nem úgy közölte, mint egy megtámadható korlátozást, most viszont úgy hivatkozik rá, mintha az lett volna.

Ez a kérdés nemcsak a szervezőket érinti, hanem azt a több mint egymillió európai uniós polgárt is, akik aláírásukkal támogatták a kezdeményezést.

Joggal merül fel a kérdés: pontosan mire adták támogatásukat az európai polgárok? Arra a kezdeményezésre, amelyet a szervezők eléjük tártak, vagy egy olyan szűkítő értelmezésre, amelyről a túlnyomó többségük nem is tudhatott?

A nemzeti régiókért indított kezdeményezés nyolc tagállamban teljesítette az érvényességhez szükséges küszöbértékeket, és az Európai Unió történetének egyik legsikeresebb alulról szerveződő polgári kezdeményezésévé vált.

A szervezők meggyőződése szerint az európai polgári kezdeményezés intézménye csak akkor őrizheti meg hitelességét, ha az európai polgárok támogatását nem lehet utólag olyan értelmezésekkel korlátozni, amelyekről sem a szervezők, sem az aláírók nem kaptak egyértelmű tájékoztatást. Az Európai Bizottság viszonválasza nem pusztán a nemzeti régiókért indított polgári kezdeményezést érinti, hanem az európai polgári kezdeményezés intézményének jogbiztonságát és a részvételi demokrácia egészét. A vita immár nem csupán arról szól, hogy a Bizottság milyen döntést hozott 2025-ben, hanem arról is, hogy milyen feltételek mellett gyakorolhatják az európai polgárok a részvételi demokráciához fűződő jogaikat.

A szervezők a jogi képviselőjükkel együtt folytatják a Bizottság viszonválaszának elemzését, és a megfelelő időben tájékoztatják a nyilvánosságot az ügy további fejleményeiről.

Izsák Balázs, a Székely Nemzeti Tanács elnöke, a Nemzeti Régiókért indított európai polgári kezdeményezés képviselője

Marosvásárhelyi Rádió România
www.marosvasarhelyiradio.ro
96 FM
106,8 FM
1323 AM

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

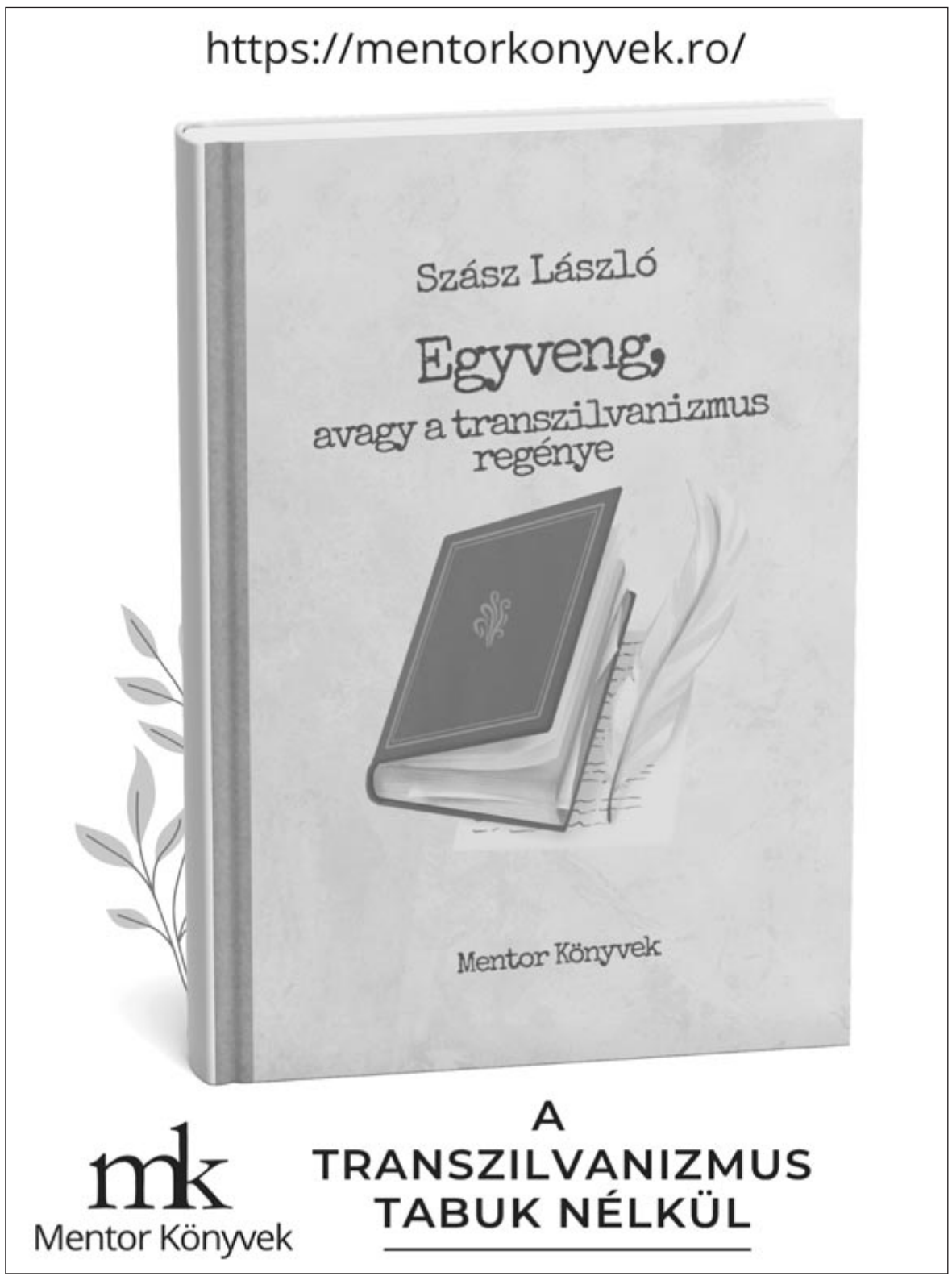

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (69277)

A MELINDA FUNERAR teljes körű professzionális temetkezési szolgáltatást és ügyintézést biztosít NONSTOP: szállítás bel- és külföldön, hamvasztás, ravatalozás, a temetéshez szükséges kellékek biztosítása. Tel. 0747-581-055, 0740-263-907. Marosvásárhely, Oneşti tér 12. szám. (68166)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. Küldőpapírral a vizsgálat ingyenes. (28399)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VENNÉK telket, kb. 150 m²-ig. Tel. 0743-675-940. (28528)

LAKÁS

ELADÓ kétszobás, első emeleti lakás a Moldovei utcában. Tel. 0771-285-663, 0746-030-872. (28519)

KÜLÖNFÉLÉK

HÁZTETŐT készítünk cserépből, lemezből, kisebb javításokat vállalunk. Festünk, szigetelünk és többféle munkát vállalunk. Tel. 0753-643-414, Csaba. (28331-I)

VÁLLALUNK: szigetelést, festést, tető, terasz, csatorna készítését és benti munkálatokat. Tel. 0767-837-782, Loránd. (28480)

VÁLLALUNK: szobafestést, bármilyen szigetelést, rámolást, takarítást, kőművesmunkát. Készítünk új tetőt, teraszt/balkont, ereszcsatornát. Tel. 0742-344-119, Szabolcs. (28475)

FŰNYÍRÁS, fakivágás, vaskapujavítás, tetőjavítás, cserépforgatás, kátrányos szigetelés. Tel. 0740-651-354. (28466)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalok előnyös áron. Tel. 0741-699-761. (28524)

MEGEMLÉKEZÉS

„Ami szép és jó volt az életben, az mindig is velünk marad.”

Fájó szívvel, könnyes szemmel és soha el nem múló szeretettel emlékezünk az elhunyt

BALLA ANTALRA

halálának második évfordulóján. Szép emlékét szívünkben őrizzük.

Felesége, fia, menye, lánya, veje és unokái. (p.-I)

ELHALÁLOZÁS

Mind a magunk, mind a közeli és távoli rokonok nevében szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett feleség, édesanya, nagymama, keresztanya, rokon, barátnő és jó szomszéd,

FARKAS JULIANNA

(született Balogh)

nyugalmazott szülésznő-asszisztensnő 2026. június 17-én, életének 83., boldog házasságának 58. évében, rövid lefolyású, súlyos betegség következtében csendesen megpihent.

Drága halottunk virrasztása június 19-én (pénteken) 17 órától lesz, örök nyugalomra június 20-án (szombaton) 13 órakor helyezzük református egyházi szertartás szerint a nyárádszeredai ravatalozóból.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Emlékét soha el nem múló szeretettel őrizzük szívünkben.

A gyászoló család. (p.-I)

Szívünk mély fájdalmával, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a drága jó édesapa, nagytata, após, nagybácsi, rokon, szomszéd és ismerős,

a székelycsókai születésű

HENTER VIKTOR

86 évesen 2026. június 18-án csendesen megpihent.

Drága halottunkat 2026. június 19-én 14 órakor református szertartás szerint kísérjük utolsó útjára a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából a helyi temetőbe.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

A gyászoló család. (-)

OPTICA OPTOFARM

Szolgáltatásaink:
- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:
- Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:
- Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:
- Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

RADIO KOKO
ONLINE STREAMING

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro